

RAPPORT

2020

SYSTEMATISK KARTLEGGINGSOVERSIKT

Bruk av linkarbeidere i barnevernet

Utgitt av Folkehelseinstituttet
Område for helsetjenester

Tittel Bruk av linkarbeidere i barnevernet: en systematisk kartleggingsoversikt

English title The use of link workers in child welfare services: a systematic mapping review

Ansvarlig Camilla Stoltenberg, direktør

Forfattere Patricia Sofia Jacobsen Jardim, *forsker, Folkehelseinstituttet*
Trine Bjerke Johansen, *forsker, Folkehelseinstituttet*
Heather Ames, *forsker, Folkehelseinstituttet*
Rigmor C Berg, *avdelingsdirektør, Folkehelseinstituttet*

ISBN 978-82-8406-122-1

Publikasjonstype Systematisk kartleggingsoversikt

Antall sider 47 (65 inklusiv vedlegg)

Oppdragsgiver Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Emneord(MeSH) Minority group; Family; Adolescent; Child; Child Guidance; Child Welfare

Sitering Jardim PSJ, Johansen TB, Ames H, Berg RC. Bruk av linkarbeidere i barnevernet: en systematisk kartleggingsoversikt. [Title: The use of linkworkers in child welfare services: a systematic mapping review] Rapport 2020. Oslo: Folkehelseinstituttet, 2020.

Innhold

INNHold	3
HOVEDBUdSKAP	5
SAMMENDRAG	6
KEY MESSAGES	9
EXECUTIVE SUMMARY (ENGLISH)	10
FORORD	13
INNLEDNING	14
Minoritetsbegrepet	14
Barnevernet og minoritetsfamilier	15
Linkarbeid	15
Hvorfor er det viktig å utføre denne kunnskapsoppsummeringen	16
Mål/hensikt	17
METODE	18
Hva er en systematisk kartleggingsoversikt?	18
Problemstilling	19
Inklusjonskriterier	19
Eksklusjonskriterier	20
Litteratursøk og artikkelutvelging	20
Utvelgelse av studier	21
Dataauthenting	21
Vurdering av risiko for systematiske skjevheter	22
Sammenstilling	22
RESULTATER	23
Resultat av litteratursøket og utvelgelse	23
Beskrivelse av ekskluderte tilgrensede publikasjoner	24
Beskrivelse av inkluderte studier	24
Definisjoner og beskrivelser av linkarbeid	25
Beskrivelse av studienes metodiske kvalitet	26
Studiens resultater	27
1. Konsekvensene og betydningen av bruk av linkarbeidere	28
2. Erfaringer med utvelgelse og opplæring av linkarbeidere	33
3. Hva skal til for at linkarbeid skal fungere	35

4. Roller og ansvarsområder til linkarbeidere	36
DISKUSJON	38
Hovedfunn	38
Kvaliteten på forskningsresultatene	40
Styrker og svakheter	40
Overensstemmelse med andre oversikter	41
Overførbarhet og resultatenes betydning for praksis	42
Kunnskapshull	43
KONKLUSJON	45
REFERANSER	46
VEDLEGG	48
1: Søkestrategi	48
2: Ekskluderte studier	58

Hovedbudskap

Hensikten med denne systematiske kartleggings-oversikten er å klassifisere og beskrive forskning om linkarbeid i barnevernet og tilgrensende tjenester i saker som omhandler barn og familier med minoritetsbakgrunn. Linkarbeidere er personer som formidler mellom to parter og bistår med kultursensitivitet for å sikre god kommunikasjon og samarbeid mellom partene.

Vår systematiske kartleggingsoversikt identifiserte seks studier: Fem kvalitative studier og en mixed-metode studie (dvs. den samlet og analyserte både kvantitative og kvalitative data). To studier var fra Europa (England, Italia) og fire var fra Nord-Amerika (Canada, USA). Utvalget omfattet linkarbeidere, andre yrkesgrupper og minoritetsfamilier. Tre studier hadde høy eller middels metodisk kvalitet.

Funnene i de inkluderte studiene beskriver at linkarbeidere kan fungere som talspersoner og fremme minoritetsfamilier sine synspunkter for sosial- og barnevernstjenestene. De kan gi familiene emosjonell støtte og bygge tillitsfulle relasjoner. Videre kan linkarbeidere gi offentlige tjenester detaljert informasjon om familiene og bistå med henvisninger til velferdstjenester og valg av tiltak i samarbeid med sosialtjenesten. Funnene beskriver imidlertid også at det er en manglende standardisering av opplæring og utdanning av linkarbeidere, og uklarheter rundt rollen og arbeidsoppgavene til linkarbeiderne.

Det fins få solide studier om linkarbeid i barnevernet i saker som omhandler barn og familier med minoritetsbakgrunn. Det er derfor behov for mer forskning som undersøker linkarbeid i barnevern og tilgrensende tjenester.

Tittel:

Bruk av linkarbeidere i barnevernet: en systematisk kartleggingsoversikt

Publikasjonstype:

Systematisk kartleggings-oversikt

En kartleggingsoversikt kartlegger og kategoriserer eksisterende forskning på et tematisk område og identifiserer forskningshull som kan lede til videre forskning

Svarer ikke på alt:

- Ingen studier utenfor de eksplisitte inklusjonskriteriene
- Ingen helseøkonomisk evaluering
- Ingen anbefalinger

Hvem står bak denne publikasjonen?

Folkehelseinstituttet har gjennomført oppdraget etter forespørsel fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Når ble litteratursøket utført?

Søk etter studier ble avsluttet april 2020

Fagfeller:

Ekstern fagfelle: Hilde Lidén, Institutt for Samfunnsforskning

Intern fagfelle: Hege Kornør

Sammendrag

Innledning

Forholdet mellom familier med minoritetsbakgrunn og barnevernet beskrives noen ganger som konfliktfylt av både tjenesteytere, interesseorganisasjoner og minoritetsfamilier. Ett virkemiddel for å bedre kommunikasjonen og samarbeidet mellom barnevernet og minoritetsfamilier er bruk av linkarbeidere, også kalt brobyggere. Linkarbeidere er personer som fungerer som brobyggere og formidlere mellom to parter. De bistår i saker hvor kultursensitivitet og forståelse av kontekst er en forutsetning for vellykket kommunikasjon, samarbeid og konflikthåndtering.

Hensikten med denne kartleggingsoversikten er å kartlegge og beskrive forskning, fra 2000-2020, om linkarbeid i barnevernet og tilgrensende tjenester i saker som omhandler barn og familier med minoritetsbakgrunn.

Metode

Vi utførte en systematisk kartleggingsoversikt. En kartleggingsoversikt gir deskriptiv informasjon om og klassifisering av forskningen på et felt. For å identifisere relevante studier søkte en søkespesialist i ti internasjonale litteraturlister – slik som MEDLINE, EMBASE og PsycINFO – i april 2020. Vi søkte også i Google og gikk gjennom referanselistene til inkluderte studier og andre relevante studier.

Vi skulle inkludere empiriske primærstudier og litteraturoversikter fra 2000-2020 om bruk av linkarbeidere i barnevernet eller tilgrensede tjenester i saker som omhandler minoritetsfamilier. To medarbeidere utførte uavhengig av hverandre utvelgelse av relevante studier. De vurderte først alle titler og sammendrag og deretter fulltekster, i henhold til inklusjonskriteriene. To forskere vurderte den metodiske kvaliteten til de inkluderte studiene med hjelp av Critical Appraisal Skills Programme sjekklisten for kvalitative studier.

En forsker trakk ut data og resultater fra de inkluderte studiene, og en annen forsker sjekket at data var korrekt og komplett hentet ut. Resultatene fra de inkluderte studiene ble sortert og oppsummert narrativt i tråd med forskningsspørsmålene og vi laget tabeller der det var relevant.

Resultat

Vi identifiserte seks studier som møtte våre inklusjonskriterier. De seks studiene var publisert i årene 2002-2019, og inkluderte til sammen 199 deltakere. To studier var fra

Europa (England, Italia) og fire studier var fra Nord-Amerika (Canada, USA). I alle studiene var linkarbeidere inkludert i utvalget, og tre studier inkluderte i tillegg andre yrkesgrupper/profesjoner. Det var kun én studie som inkluderte minoritetsfamilier i utvalget. Linkarbeidet fant sted i ulike settinger. I tre av studiene foregikk linkarbeidet i regi av sosialtjenesten/barnevernet, mens linkarbeidet i de tre resterende studiene ble tilbudt eller fant sted via lokale organisasjoner eller via statlige familiestøtteprogram.

Vi vurderte de inkluderte studienes metodiske kvalitet. To av studiene hadde høy metodisk kvalitet, en hadde middels kvalitet, og tre studier hadde lav metodisk kvalitet grunnet mangelfull rapportering av data og store svakheter ved metodene.

Alle seks studiene omfattet kvalitative data og belyste erfaringer med eller synspunkter på ulike aspekter ved linkarbeid. Den ene studien var en mixed-metode studie og inneholdt i tillegg til kvalitative data også kvantitative data fra en spørreundersøkelse. Vi skulle besvare flere forskningsspørsmål og vår klassifisering av studiene viste at det var mest hensiktsmessig å presentere studienes funn ihht. fire forskningsspørsmål. Funnene var i korte trekk:

Konsekvenser og betydningen av bruk av linkarbeidere

Alle de seks inkluderte studiene belyste i noen grad spørsmålet om konsekvenser og betydning av bruk av linkarbeid i barnevernet eller tilgrensede tjenester. Linkarbeidere opptrådte ofte som talsperson for familiene i møte med offentlige tjenester. I to studier bisto linkarbeideren offentlige tjenester i valg av tiltak for å sikre kultursensitive og situasjonsavpassede tiltak for familiene. I alle de seks inkluderte studiene bidro linkarbeiderne til økt kulturell forståelse i offentlige tjenester og bisto offentlige tjenester med viktig informasjon om familiene. Sentralt for linkarbeidet var relasjonsbygging med familien samt det å gi familiene emosjonell støtte i en vanskelig situasjon.

Erfaringer med utvelgelse og opplæring av linkarbeidere

Alle de seks inkluderte studiene belyste i noen grad spørsmålet om utvelgelse og opplæring av linkarbeidere. I fem studier ble linkarbeiderne valgt ut til å arbeide med familiene på bakgrunn av at de hadde samme kulturelle bakgrunn, etnisitet eller språk som minoritetsfamiliene. Kun tre studier rapporterte at linkarbeiderne fikk opplæring. Studiene ga ingen detaljer om opplæringen. Ingen av studiene omtalte kvalitetssikring av linkarbeidet.

Hva skal til for at linkarbeid skal fungere

Fire av de seks inkluderte studiene sa noe om hva som bør eller må ligge til grunn for et fungerende linkarbeid. Flere av studiene avdekket et behov både for en tydeligere rolleforståelse og en tydeligere rolleavklaring i linkarbeidet. Én studie avdekket store organisatoriske utfordringer mht. bruk av linkarbeidere i offentlige tjenester. Ingen av studiene sammenlignet bruk av linkarbeid hos flere ulike grupper minoritetsfamilier.

Roller og ansvarsområder til linkarbeidere

Ingen av studiene belyste dette forskningsspørsmålet. Mens flere av studiene beskrev hvilke roller linkarbeideren i studien faktisk hadde, omtalte de i liten grad hvilket ansvarsområde linkarbeideren burde ha i saker som omhandler barnevernet og minoritetsfamilier.

Diskusjon og konklusjon

I denne kartleggingsoversikten har vi oppsummert primærstudier som undersøkte linkarbeid i saker som omhandler minoritetsfamilier i kontakt med barnevernet eller tilgrensede tjenester. Vi fant at omfanget av slik forskning er begrenset – det fins nesten bare kvalitative studier – og studiene hadde varierende metodisk kvalitet. Vi fant ingen kvantitative studier som undersøkte effekt, forekomst eller nytte av linkarbeid i barnevernet eller tilgrensede tjenester og vi inkluderte heller ingen studier fra Norge eller andre skandinaviske land. Alle studiene i denne kartleggingsoversikten har relativt få deltakere – hovedsakelig linkarbeidere – og deres synspunkter er ikke nødvendigvis representative for andre linkarbeidere eller andre som innehar en lignende rolle.

Funnene på tvers av de inkluderte studiene tyder i all hovedsak på at linkarbeidere kan opptrå som talspersoner og fremme minoritetsfamilier sine synspunkter for sosial- og barneverntjenestene. Linkarbeidere kan gi familiene emosjonell støtte og bygge tillitsfulle relasjoner. Videre kan linkarbeidere gi offentlige tjenester detaljert informasjon om familiene og bistå med henvisninger til velferdstjenester og valg av tiltak i samarbeid med sosialtjenestene. Funnene tyder imidlertid også på at det er en manglende standardisering av opplæring og utdanning av linkarbeidere, samt uklårheter rundt rollen og arbeidsoppgavene til linkarbeiderne.

Selv om de inkluderte studiene hadde et bredt fokusområde er det behov flere, metodisk godt utførte studier som kan si noe om hva som skal til for at linkarbeid skal fungere etter intensjonene – særlig med hensyn til kvalitetssikring av en eventuell yrkesutvikling av linkarbeid anvendt innen barnevernet. Slik forskning bør omhandle aspekter som kvalitetsvurdering av tjenestene, krav til kvalifikasjoner hos linkarbeidere og hvilket omfang linkarbeid kan og bør ha.

Vi har i denne kartleggingsoversikten ikke systematisk syntetisert resultatene på tvers av studiene eller vurdert tillit til den samlede dokumentasjonen. Tolkning av studiens resultater må derfor gjøres med forsiktighet.

Key messages

The purpose of this systematic mapping review is to classify and describe research about link workers working in the field of child welfare and related social services in cases related to children and families from an ethnic minority background. Link workers aim to aid communication and understanding of cultural differences between two parties. They provide explanations of cultural sensitivity in order to facilitate good communication and cooperation between the parties involved.

Our systematic mapping review identified six studies: Five qualitative studies and one mixed-methods study. Two studies were from Europe (England, Italy) and four were from North America (Canada, USA). The studies included link workers, other related professions and families with an ethnic minority background. We assessed three of the studies as having high or moderate methodological quality.

The findings of the included studies describe that link workers can function as a spokesperson and bring forward families' viewpoints when working with child and family services. They can give families emotional support and build trusting relationships. Furthermore, link workers can give social services detailed information about the family in order to aid in referrals and the choice of how and when to work with social services. However, the studies' findings also describe a lack of standardization of education and on-the-job training of link workers as well as a lack of clarity regarding their roles and responsibilities.

We identified six studies that explored link workers involved in cases dealing with children and families from ethnic minority backgrounds. There is a need for more research on link workers within child and welfare services.

Title:

The use of link workers in child welfare services: a systematic mapping review

Type of publication:

A mapping review maps and categorises existing research on a topic and identifies research gaps that can be relevant for future research.

Doesn't answer everything:

- No studies outside of the explicit inclusion criteria
 - No health economy evaluation
 - No recommendations
-

Publisher:

The Norwegian Institute of Public Health has carried out this work on commission from The Norwegian Directorate for Children, Youth and Family Affairs

Updated:

April, 2020.

Peer review:

Hilde Lidén, Institute for social research
Hege Kornør, The Norwegian Institute of Public Health

Executive summary (English)

Background

The relationship between families from ethnic minority backgrounds and the child welfare services is sometimes described as challenging by those delivering the services, not for profit organisations working with the families, and the families themselves. One possible solution for better communication and cooperation between child welfare services and ethnic minority families is the use of link workers, also known as cultural mediators. Link workers function as bridge builders and mediators between two parties. They give support in cases where cultural sensitivity and contextual understanding are beneficial for successful communication, cooperation, and conflict resolution.

Objective

The purpose of this systematic mapping review is to map and describe research conducted between 2000 and 2020 about link workers in child welfare services and related services in cases involving children and families from ethnic minority backgrounds.

Method

We conducted a systematic mapping review. A mapping review gives descriptive information about and classification of research on a specific topic. To identify relevant studies a search specialist searched in ten international databases – including MEDLINE, EMBASE and PsycINFO – in April 2020. We also searched in Google and examined the reference lists of relevant and included studies.

We included empirical primary studies and literature reviews published between 2000 and 2020 on the use of link workers in child welfare or related services in cases involving families from ethnic minorities. Two researchers independently screened and selected studies. First, they screened titles and abstracts and thereafter full texts in accordance with the inclusion criteria. Two researchers independently evaluated the methodological quality of the included studies using the Critical Appraisal Skills Programme checklist for qualitative studies.

One researcher extracted data and results from the included studies and a second researcher double checked the data extraction. We then sorted and summarized the results from the included studies narratively, in line with the research questions. Tables

were created where relevant.

Results

We identified six studies that met our inclusion criteria. The six studies were published between 2002 and 2019 and included a total of 199 participants. Two studies were conducted in Europe (England, Italy) and four in North America (Canada, USA). All of the studies included link workers as participants and three included also other workers/professions. Only one study included ethnic minority families as participants. Link workers were active in different settings. In three studies, link workers were used within child- or welfare services, whereas the link workers in the three remaining studies were involved with local organisations or public programs.

We critically assessed the methodological quality of the included studies. We assessed the methodological quality of two of the studies as high, one as moderate and three as low due to poor reporting of methods and researcher reflexivity.

All of the included studies used qualitative research methods to explore experiences with or viewpoints related to different aspects of being a link worker. One study used a mixed-methods design, using both qualitative research methods and a survey to gather data. Our mapping review set out to answer several research questions and our classification of the included studies showed that the results could best be presented in reference to four research questions. In brief, the results were:

The impact of using link workers

All the included studies, to some extent, explored the impact of using link workers in child welfare or related services. Link workers often took on the role of advocate for families when they were interacting with public services. In two studies, link workers supported public services in choosing interventions that would ensure cultural sensitivity and adjust to meet the families' needs. In all six studies, link workers contributed to an increase in cultural understanding within the social services and supported these services by providing important information about the families. Central to the link workers' role was relationship building with families and offering emotional support in difficult situations.

Experiences in relation to selecting and training link workers

All six of the included studies, to some extent, explored the selection of which families link workers would work with and their training. In five of the studies, link workers were selected because they shared the same background as the families they were going to work with (same culture, ethnicity or language). Only three studies reported that link workers received specific training. The studies gave no details about this training. None of the studies reported on quality control of the work conducted by link workers.

What is needed to make the role of link worker function well

Four of the six included studies said something about what should or must be taken into consideration for the role of link worker to function well. Many of the studies uncovered a need for clearer understanding of the link worker role along with a more

specific/clear role description. One study found there were organisational challenges in relation to the use of link workers in the public service. None of the studies compared the use of link workers between different types or groups of ethnic minority families.

Link workers' roles and areas of responsibility

None of the included studies explored this research question. While many of the studies described which roles the link workers in the studies actually had, they did not discuss which areas of responsibility link workers should have in relation to child welfare services and ethnic minority families.

Discussion and conclusion

In this mapping review we have summarized primary studies that investigated the work of link workers in cases involving ethnic minority families involved with child welfare services or related services. We found that there is limited research in this area – almost all research that exists is qualitative – and that the research that does exist has variable methodological quality. We found no quantitative studies investigating the effect, impact or prevalence of the use of link workers in child welfare and related services. We found no studies from Norway or other Scandinavian countries that met our inclusion criteria. All of the studies included in this mapping review used qualitative methods and had relatively few participants, who were mostly link workers. The views expressed by these participants may not be generalizable to other link workers or those in similar positions.

The findings from across the studies, for the most part, show that link workers can serve as advocates and bring forward the viewpoints of families from ethnic minority backgrounds to the services they are interacting with. Link workers can provide emotional support and build trusting relationships with clients. Furthermore, this allows link workers to provide detailed information about the families, which enables them to support child and welfare services in decisions around referrals and the choice of supportive interventions. However, the studies also found that in most cases there was a lack of standardization of training and education of link workers as well as a lack of clarity around their roles and responsibilities.

Although the included studies had a broad scope, there is a need for more, methodologically well-conducted studies on this topic. These future studies should focus on what is needed for link workers to function and fulfil their intended purpose and explore ways to ensure the quality of eventual training and education of link workers within child and family services. This research should also look at topics such as quality appraisal of the services (evaluation and or implementation research), what is required to qualify as a link worker and the breadth of the roles and responsibilities that the role of link worker could have.

In this mapping review we have not systematically synthesized the results of the included studies or evaluated our confidence in the findings of the studies. Therefore, the interpretation of our summary of the results of the included studies should be interpreted with caution.

Forord

Fagmiljø for velferdstjenesteforskning i område for helsetjenester, Folkehelseinstituttet (FHI), fikk i desember 2019 i oppdrag av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) å utføre en systematisk kartleggingsoversikt over forskning som har undersøkt bruk av linkarbeidere i barnevernet og tilgrensende tjenester sitt arbeid med saker som omhandler barn og familier med minoritetsbakgrunn.

Kartleggingsoversikten er relevant for et bredt publikum av praktikere og personell i velferdstjenestene og andre profesjoner som er interessert i barneverntjenester.

Område for helsetjenester, FHI, følger en felles framgangsmåte i arbeidet med kunnskapsoppsummeringer, dokumentert i håndboka «Slik oppsummerer vi forskning». Det innebærer blant annet at vi kan bruke standardformuleringer når vi beskriver metode, resultater og i diskusjon av funnene.

Bidragsterne

Prosjektgruppen har bestått av:

- Prosjektleder: Patricia Sofia Jacobsen Jardim
- Interne prosjektmedarbeidere ved FHI: forsker Trine Bjerke Johansen, forsker Heather Ames, og avdelingsdirektør Rigmor C Berg

En stor takk til Hege Kornør og Hilde Lidén for fagfellevurdering av både rapport og prosjektplan, Marte Knag Fylkesnes for tilbakemeldinger på rapporten og fagfellevurdering av prosjektplanen og kollega Elisabet Hafstad for litteratursøket.

Oppgitte interessekonflikter

Alle forfattere har fylt ut et skjema som kartlegger mulige interessekonflikter. Ingen oppgir interessekonflikter.

Bufdir finansierte oppdraget. Rapporten er oversendt oppdragsgiver seks uker før publisering ved Folkehelseinstituttet.

Folkehelseinstituttet tar det fulle ansvaret for synspunktene som er uttrykt i rapporten.

Kjetil G. Brurberg
fung.fagdirektør

Rigmor C Berg
avdelingsdirektør

Patricia S J Jardim
prosjektleder

Innledning

I Norge er barneverntjenester regulert av barnevernloven. Den uttrykker at barneverntjenester «skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid» (1). Loven og tjenestene skal dermed tilse at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår (1). Det er viktig at tjenestene kvalitetssikres og imøtekommer barnas behov; dette inkluderer også barns rett til kulturell tilhørighet og identitet. Ifølge FNs barnekonvensjon Art. 8 – Bevaring av identitet og familieforhold – er myndighetene forpliktet til å respektere barnets identitet, herunder statsborgerskap, navn og familieforhold (2). Myndighetene i Norge ønsker å forbedre barnevernets kultursensitive tjenester med tiltak som sikrer barnets helhetlige beste. For å sikre at barneverntjenester er kultursensitive bør minoritetsperspektivet være godt integrert i barnevernets arbeid. Det er derfor behov for ulike tiltak som kan bidra til utvikling av god kommunikasjon, godt samarbeid og økt tillit mellom ansatte i barnevernet og barn og familier med minoritetsetnisk bakgrunn (3).

Minoritetsbegrepet

Med minoriteter mener vi i denne kartleggingsoversikten etniske minoriteter. Det vil si urbefolkning, nasjonale minoriteter og innvandrere (3). Med urbefolkning mener vi en folkegruppe som blir sett på som opphavlig/oppriinnelig ved at folkegruppen bodde i et område før dette området kom under entydig jurisdiksjon under en stat (4). Grupper som har en langvarig tilknytning til landet de bor i defineres som nasjonale minoriteter (4). I Norge er de nasjonale minoritetene jøder, kvener (finsk-ættede/norsk-finske), romfolk (sigøynere), romanifolk (tatere/de reisende) og skogfinner, mens samer har status som urbefolkning (5). Innvandrere er definert som personer som selv har innvandret til Norge, og som er født i utlandet av utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre, mens barn med to innvandrerforeldre betegnes som «norskfødte med innvandrerforeldre» (6). Innvandrere utgjør den største minoriteten i Norge; per mars 2020 er antall innvandrere 790 497 personer (gjelder ikke norskfødte med innvandrerforeldre). Dette utgjør 14,7% av hele befolkningen. De fleste innvandrerne i Norge kommer fra Polen, Litauen, Sverige, Syria og Somalia (7).

Barnevernet og minoritetsfamilier

I det norske barnevernet er barn og unge med minoritetsbakgrunn (da spesielt med innvandrerbakgrunn) overrepresentert når det kommer til hjelpetiltak i hjemmet, dette gjelder i mindre grad for omsorgsovertakelser (8). Dette kan indikere at en ekstra innsats ovenfor denne gruppen vil være nyttig. Forholdet mellom familier med minoritetsbakgrunn og barnevernet beskrives noen ganger som konfliktfylt. Både tjenesteytere, interesseorganisasjoner og minoritetsfamilier rapporterer samarbeidsproblemer, mistillit og misforståelser (9). Det kan være ulike grunner til det konfliktfylte forholdet mellom minoritetsfamilier og barnevernet, slik som ulikheter i kommunikasjonsstil og språkutfordringer. I tillegg kan det oppstå misforståelser som kan relateres til manglende forståelse og sensitivitet for andres kulturelle bakgrunn, tradisjoner og utøvelse av religion (10). Da oppdragelse er kulturelt betinget kan konflikter mellom barnevern og minoritetsfamilien ofte utspille seg pga. ulike synspunkter på hva som er god oppdragelse og barnets beste. I tillegg er mange innvandrere ukjent med den norske barnevernloven og barneverntjenestens arbeidsmåter (11). Usynlig diskriminering og marginaliseringsmekanismer er en annen utfordring i møtet mellom minoriteter og barnevernet. Der minoriteter opptrer annerledes enn majoritetsbefolkningen er det en tendens til å forklare sosiale problemer og forhold med utgangspunkt i kultur, i stedet for å se problemene i sammenheng med for eksempel fattigdom, kjønn og klasse. Det kan gjøre at problemskapende forhold overses på strukturelt eller institusjonelt nivå, og kan føre til større avstand mellom barnevernet og minoritetsfamilien samt forsterke stereotyper og annengjøring (12).

Frykt og lav tillit til barnevernet kan påvirke barn og familiers muligheter for hjelp og støtte i vanskelige livssituasjoner (3). For mange kan det å motta hjelp fra barnevernet være et tabubelagt tema å snakke om, noe som kan gjøre at positive erfaringer mellom barnevernet og minoritetsfamilien ofte ikke kommer frem (3). Det er viktig å påpeke at mange av utfordringene som oppstår i samhandling mellom barnevernet og familier med minoritetsbakgrunn også delvis vil være de samme som i møtet mellom barnevernet og majoritetsbefolkningen. Slike utfordringer kan for eksempel være mangel på informasjon, uoversiktlige og komplekse systemer, forholdet mellom hjelp og kontroll, lang saksbehandlingstid samt manglende tillit. Denne typen opplevelser av barnevernet kan imidlertid bli forsterket av familiens minoritetsbakgrunn (9).

Linkarbeid

Et relativt nytt virkemiddel for å bedre kommunikasjonen mellom barnevernet og minoritetsfamilien er bruk av linkarbeidere, også kalt brobyggere (13). På engelsk kalles slike personer og arbeid for link worker, cultural mediator/ broker/ translator/ interpreter. Det fins få klare eller én allment akseptert definisjon på linkarbeider, noe som gjør at oppgavene og ansvarsområdet til en linkarbeider kan være ulikt beskrevet i litteraturen (14). Vi observerer at linkarbeiderbegrepet defineres noe ulikt i ulike kontekster, men felles på tvers av ulike beskrivelser er at en linkarbeider er en person som fungerer som en brobygger og formidler mellom to parter (her, mellom minoritets- og

majoritetsbefolkningen). Personen utfører en form for sammenbindende, kontaktskape eller brobyggende arbeid mellom to parter. Linkarbeidere bistår i saker hvor kultursensitivitet og forståelse av kontekst er en forutsetning for vellykket kommunikasjon, samarbeid og konflikthåndtering. Linkarbeidere skal derfor ha god kulturforståelse, bevissthet for egne- og sensitivitet for andres verdisett og kommunikasjonsstiler, og være oppmerksom på krenkelser og maktmisbruk (11;15).

Linkarbeidere kan bidra til å redusere maktubalanse som kan oppstå i møtet mellom offentlige tjenester og minoritetspersoner ved å styrke minoriteters grad av autonomi og selvbestemmelse (15). I tillegg kan linkarbeidere hjelpe organisasjoner eller offentlige tjenester å bedre imøtekomme minoritetspersoners og familiers hjelpebehov (15;16). Selv om hensikten med linkarbeidere er å bygge bro mellom to parter, kan det likevel oppstå spenninger og utfordringer med rollen, slik som overfokus på kulturforskjeller (12). Linkarbeideren kan være ansatt i ulike tjenester som skal hjelpe minoritetsfamilien, men kan også være tilknyttet en nøytral tredjepart slik som uavhengige organisasjoner. Linkarbeiderens nøytralitet og kompetanse kan derfor variere (16;17).

I møter mellom minoritetspersoner og personer som tilhører majoritetsbefolkningen prøver linkarbeideren å skape en felles forståelse for alle partene ved å oppklare konflikter som for eksempel har oppstått grunnet kulturelle misforståelser. Linkarbeideren gjør dette ved å forklare og sette ulike budskap og situasjoner inn i kontekster som er forståelige for begge parter. Dette kan også innebære at linkarbeideren må forklare de underliggende sosiokulturelle verdiene og normene som blir uttrykt i språk, oppførsel og ulike praksiser for både minoritetspersonen og personen som tilhører majoritetsbefolkningen (15). Når det gjelder linkarbeidere i barnevernet skal linkarbeidere sikre at foreldrene får bistand til å forstå hva de skal gjøre i møtet med barnevernet, og barnevernet hjelpes til bedre å forstå familien/foreldrene/barnet (14).

Hvorfor er det viktig å utføre denne kunnskapsoppsummeringen

Folkehelseinstituttet utførte høsten 2018 en temautredning, som inkluderte et kartleggingssøk (scopingsøk), om linkarbeidere i samhandling mellom barnevern og familier. Søket identifiserte ingen systematiske kunnskapsoppsummeringer, og det kunne se ut som det også generelt sett fins få primærstudier om linkarbeidere. Bufdir skal utvikle faglige anbefalinger og modeller for bruk av linkarbeidere innen barnevernets arbeid og har derfor behov for en kunnskapsoppsummering for å få et overblikk over den tilgjengelige forskningen på temaet. Det overordnede målet er at kommunene skal få en helhetlig og systematisk tilnærming til arbeidet mellom barnevernet og familier med minoritetsbakgrunn, inkludert bruken av linkarbeidere. Det er derfor ønskelig at denne kunnskapsoppsummeringen skal gi kunnskap om bruk av linkarbeidere nasjonalt og internasjonalt i barnevern og tilgrensende tjenester.

Mål/hensikt

Hensikten med dette prosjektet er å kartlegge og beskrive forskning om bruk av linkerbeidere i barnevernets og tilgrensende tjenesters arbeid med saker som omhandler barn og familier med minoritetsbakgrunn.

Metode

Vi utførte en systematisk kartleggingsoversikt over studier som har undersøkt bruk av linkarbeidere i barneverntjenestene og tilgrensende tjenester i saker som omhandler barn og familier med minoritetsbakgrunn. Vi skulle identifisere og beskrive alle litteraturoversikter og primærstudier som foreligger på dette temaet fra år 2000 til i dag. Gitt det brede mandatet og den relativt knappe tidsfristen var en systematisk kartleggingsoversikt den mest hensiktsmessige typen kunnskapsoppsummering. En kartleggingsoversikt har et fleksibelt format som gir en overordnet, men samtidig tilpasset detaljert oversikt over forskningsfeltet generelt og resultater og konklusjoner når det gjelder kunnskap om bruk av linkarbeidere i barnevernet.

Hva er en systematisk kartleggingsoversikt?

En kartleggingsoversikt (engelsk: systematic scoping review/mapping review) er en kunnskapsoppsummering som kartlegger og narrativt beskriver eksisterende litteratur- eller forskningsgrunnlag på et bestemt temaområde. Dvs. at forskerne identifiserer, gransker og presenterer informasjon om studiene/publikasjonene, slik som hvor de er utført, når de er publisert, hva de har undersøkt og hvilke resultater de finner. En kartleggingsoversikt gir deskriptiv informasjon om forskningen på et eller flere forskningsspørsmål. Den inkluderer ikke analyser eller synteser av studienes forskningsresultater, eller vurdering av tillit til den samlede dokumentasjonen, slik en full systematisk oversikt gjør. På den måten er en kartleggingsoversikt ikke egnet til å gi tydelige svar på for eksempel spørsmål om effekt av et tiltak eller erfaringer med et tiltak, men kan gi et overblikk over forskningen. Diskusjon og implikasjoner for praksis er følgelig noe begrenset i en kartleggingsoversikt (18;19).

Denne kartleggingsoversikten ble utført ihht. internasjonale metodebeskrivelser for en slik kunnskapsoppsummering. Vi fulgte Arksey og O'Malley (18) sine anbefalinger, videreutviklet av Levac og kolleger (19), og utarbeide kunnskapsoppsummeringen i følgende trinn:

1. Identifisere forskningsspørsmålet
2. Identifisere relevante studier
3. Velge ut studier
4. Kartlegge data fra studiene (hente ut og systematisere data)
5. Sortere, oppsummere og rapportere resultatene
6. Valgfri konsultasjon

Forskerteamet og oppdragsgiver (Bufdir) avklarte forskningsspørsmålet, samt søk og avgrensinger mht. inklusjonskriterier før arbeidet med oppsummeringen startet opp. Vi utarbeidet en prosjektplan som er tilgjengelig på FHIs nettsider (<https://www.fhi.no/cristin-prosjekter/aktiv/linkarbeidere-i-barnevernet-en-systemisk-kartleggingsoversikt/>).

Problemstilling

I samarbeid med oppdragsgiver kom vi frem til følgende hovedspørsmål: Hvilken kunnskap foreligger om, og hva er resultatene når det gjelder bruk av linkarbeidere i barnevernet og tilgrensende tjenester sitt arbeid med saker som omhandler barn og familier med minoritetsbakgrunn. Videre ønsket vi å kartlegge hva forskningen beskriver om særlig disse fem spørsmålene:

1. Hva vet man om konsekvensene av bruk av linkarbeidere for kommunikasjonsforløp, tiltaksvalg og utfall av tiltakene?
2. Hvilke erfaringer er gjort med hensyn til utvelgelse av linkarbeidere, opplæring av linkarbeidere og barnevernsansatte som arbeider sammen med disse, samt kvalitetssikring av arbeidet med linkarbeidere?
3. I hvilken grad har bruk av linkarbeidere betydning for resultatene i tiltak som benyttes?
4. Hva skal til for at en ordning med linkarbeidere skal fungere etter intensjonene og hvilke grupper minoritetsfamilier kan særlig nyttiggjøre seg en slik ordning?
5. Hvilken rolle/ansvarsområde burde linkarbeidere ha i saker som omhandler barnevernet og barn/familier med minoritetsbakgrunn?

Inklusjonskriterier

Vi valgte ut studier som møtte følgende inklusjonskriterier:

Populasjon:	<ul style="list-style-type: none">• Barn og familier med minoritetsbakgrunn som er/kommer i kontakt med barnevernet og tilgrensede tjenester.• Ansatte i barneverntjenesten og tilgrensende tjenester (sosialtjenesten, psykisk helsevern) som jobbet med minoritetsbarn og familier.• Linkarbeidere
Eksponering:	Det er et krav at studiene gir informasjon om linkarbeidere. Se beskrivelse i bakgrunnen, der vår forståelse av linkarbeider er utviklet via samtaler med oppdragsgiver. Det kan være ulike tilnærminger og tilbud om linkarbeiderordninger i offentlig og privat sektor, herunder organisering, rekruttering, opplæring, oppfølging og kvalitetssikring av linkarbeidere. Det betyr at informasjon om linkarbeidere kan være fra linkarbeidere selv, ansatte i bar-

	nevernet (eller tilgrensende tjenester) eller barn og familier med minoritetsbakgrunn som er/kommer i kontakt med barnevernet eller tilgrensende tjenester.
Sammenligning	Ingen begrensninger. Studier med og uten sammenligningsgrupper inkluderes. Det kan være relevant å trekke ut data og rapportere på sammenligning av kommunikasjon, tiltaksvalg, forløp og utfall av tiltak for barn og familier i barnevernssaker med og uten bruk av linkarbeider.
Utfall:	Alle utfall. Det kan være relevant å trekke ut data og rapportere på opplæring av linkarbeidere, opplevd kvalitet på og tilfredshet med linkarbeidet, ordningens konsekvenser for samhandling og samarbeid, kommunikasjon og hjelp, herunder konsekvenser for tiltaksvalg, oppbygging av tillit, opplevd rettssikkerhet for familiene og resultater av hjelpen.
Setting:	Alle land inkluderes.
Studiedesign:	Kunnskapsoppsummeringer (både systematiske og ikke-systematiske). For å bli klassifisert som en systematisk oversikt må oversikten ha følgende karakteristika: ha en oppgitt søkestrategi, inneholde klare inklusjonskriterier, og ha kvalitetsvurdert de inkluderte studiene og/eller oversiktene (beskrevet i områdets metodehåndbok). Empiriske primærstudier. Det betyr konkrete undersøkelser (observasjon, eksperiment) for å få ny kunnskap og/eller å etterprøve eksisterende kunnskap) som inneholder en beskrivelse av metodene for datainnsamling og analyse.
Språk:	Alle språk er inkludert så lenge det fins sammendrag på engelsk eller et annet språk som beherskes av prosjektgruppen eller deres kolleger. Dette inkluderer: norsk, svensk, dansk, tysk, fransk, spansk, portugisisk
År	2000 – i dag

Ekksklusjonskriterier

- Linkarbeid utenfor barnevernet, sosialtjenestene og psykisk helsevern
- Ikke-empiriske studier, dvs. studier uten beskrivelse av metodene for datainn-samling og analyse
- Studier publisert før år 2000

Litteratursøk og artikkelutvelging

En forskningsbibliotekar (Elisabet V. Hafstad) utarbeidet en søkestrategi i samarbeid med prosjektgruppen og utførte det systematiske litteratursøket etter publikasjoner i elektroniske databaser. En annen søkespesialist fagfelle-vurderte søkestrategien. Søket ble avsluttet 15. april 2020.

Vi søkte med ord for populasjonen, slik som “Minority Groups”, “immigrant”, “ethnic”, “indigenous or native”, “Family”, “Child” og ord for å beskrive settingen slik som “Child Welfare”, “Mental Health Care”, “Social Care”. Det ble også søkt med ord for å beskrive

linkarbeideren, slik som “link worker”, “bridging”, “cultural broker”, “intercultural mediator”. Databasene vi søkte var:

- EMBASE (Ovid)
- MEDLINE (Ovid)
- PsycINFO (Ovid)
- CINAHL (EBSCO)
- The Campbell Library
- Cochrane Library
- Epistemonikos
- Web of Science Core Collection (SCI-EXPANDED & SSCI)
- SweMed+
- ProQuest (Sociological Abstracts & Social Services Abstracts).

Søket ble etter ønske fra oppdragsgiver avgrenset til år 2000 og nyere. Fullstendig søkestrategi med antall treff i hver database fins i vedlegg 1.

I tillegg til å søke i elektroniske litteraturlitertabaser søkte vi manuelt i referanselistene til relevante publikasjoner. Vi søkte også på nettsider til ideelle skandinaviske organisasjoner og gjorde et grålitertersøk på dansk, svensk og norsk i Google. Med grålitertatur menes forskning som ikke er publisert i tradisjonelle eller formelle-kommersielle publiseringskanaler. Vi leste de første 100 treffene i hvert av disse tre Google-søkene. Vi har med det søkt bredt etter skandinaviske studier som kan være relevant for en norsk kontekst.

Utvelgelse av studier

To forskere (Jardim, Johansen, Berg) vurderte uavhengig av hverandre alle referanser – titler og sammendrag – i henhold til inklusjons- og eksklusjonskriteriene. Vi benyttet verktøyet Covidence (20) i dette arbeidet. Sammendrag som indikerte at publikasjonen var en empirisk studie og ellers traff inklusjonskriteriene innhentet vi deretter i fulltekst. To forskere (Jardim, Johansen, Berg, Ames) leste disse publikasjonene i fulltekst og vurderte uavhengig av hverandre hvorvidt de møtte inklusjonskriteriene. Eventuelle uenigheter og usikkerhet i vurdering av tittel/sammendrag og fulltekster ble først forsøkt løst ved diskusjon og deretter ved konsultasjon med en tredje forsker.

Dataauthenting

Fra hver av de inkluderte studiene hentet vi ut informasjon om tittel, årstall, land og kontekst, studiedesign, hvilke land studiene er utført i, karakteristika/kjennetegn ved populasjonene og kontekst rundt populasjonene, beskrivelser av utfall, beskrivelser av tiltaket og sammenligning, samt resultater og forfatterens konklusjoner. Vi hadde særlig oppmerksomhet på å hente ut data om de spesifikke spørsmålene listet under ‘Problemstilling’.

Vurdering av risiko for systematiske skjevheter

Vi vurderte risiko for systematiske skjevheter i de inkluderte studiene ved hjelp av designspesifikke sjekklister, beskrevet i FHIs metodehåndbok for kunnskapsoppsummeringer (<https://www.fhi.no/kk/oppsummert-forskning-for-helsetjenesten/hva-er-en-kunnskapsoppsummering/>).

Vi vurderte ikke risiko for skjevheter i ikke-systematiske kunnskapsoppsummeringer og studier uten et tydelig studiedesign. Dette fordi de per definisjon har høy risiko for systematiske skjevheter og fordi det ikke fins etablerte sjekklister for slike studiedesign. Vi vurderer heller ikke risiko for systematiske skjevheter i tverrsnittstudier, eller kasuistikker fordi det ikke fins gode sjekklister for slike studiedesign (med mindre tverrsnittstudien har til hensikt å estimere prevalens).

Sammenstilling

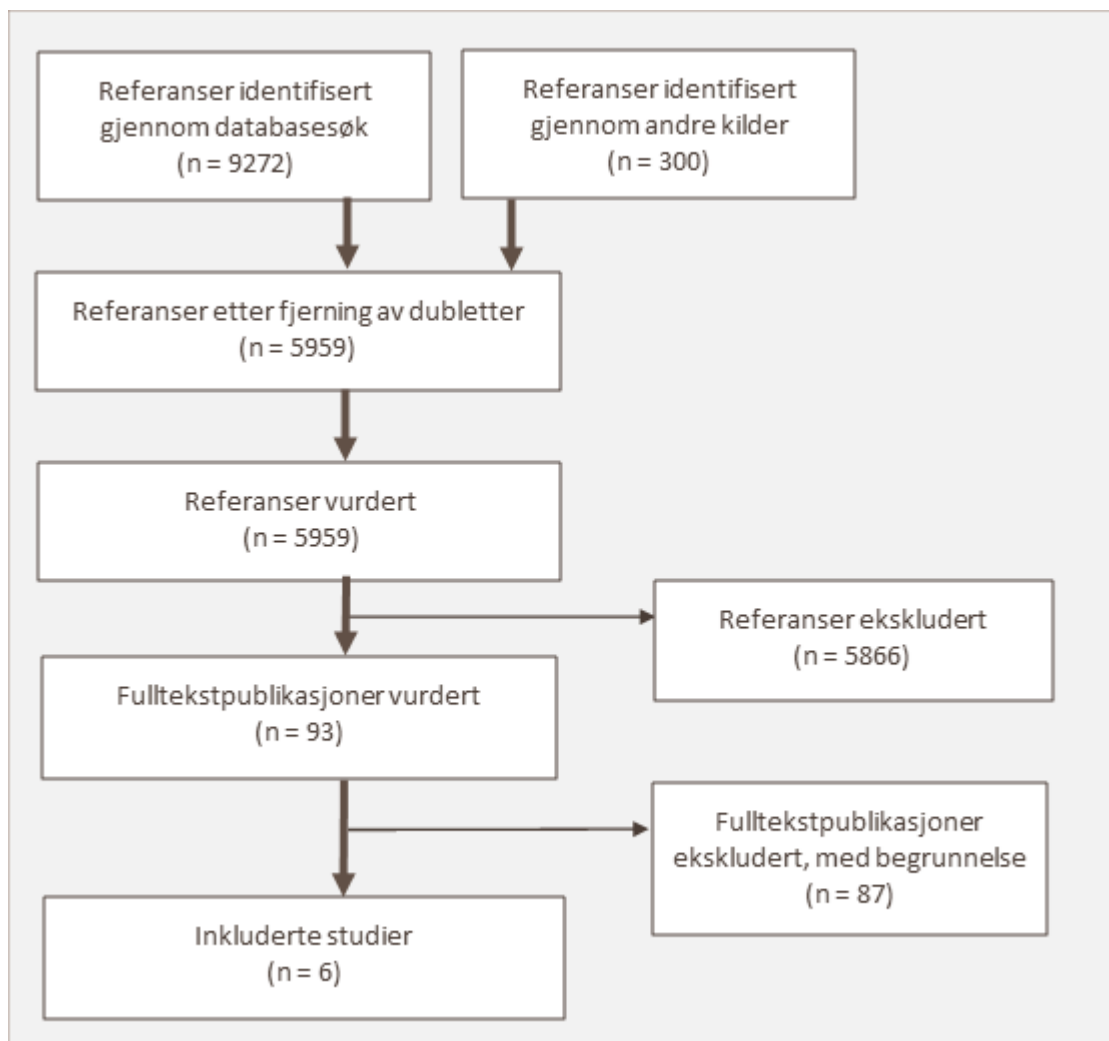
Kartleggingsoversikter inkluderer ingen systematisk syntese av individuelle studieresultater (f.eks. ingen metaanalyse). Slike oversikter gir i stedet en klassifisering, oversikt og narrativ beskrivelse av eksisterende litteratur. Vi sorterte og presenterte studiene i henhold til de fem spørsmålene presentert under 'Problemstilling'.

Informasjon som vi hentet ut fra studiene analyserte vi deskriptivt, med frekvenser og prosenter, og presenterte slike resultater i tekst og tabeller. Vi lagde enkle narrative presentasjoner av resultater og konklusjoner. Hovedfremstillingen er i form av prosa. Vi forsøkte å se resultatene fra de ulike studiene på tvers – for å se om det var noen mønstre i funn og konklusjoner. Gitt at dette er en systematisk kartleggingsoversikt vurderte vi ikke tilliten til resultatene (se 18;19).

Resultater

Resultat av litteratursøket og utvelgelse

Søket i databaser resulterte i 5659 referanser etter at vi fjernet duplikater (Figur 1). Søket i gråliteratur i Google ga ytterligere 300 relevante treff (ingen studier fra disse søkene ble inkludert). Vi vurderte 93 studier i fulltekst og ekskluderte 87. Ekskluderte studier som ble lest i fulltekst er listet i vedlegg 2 med begrunnelse for eksklusjon. Vi inkluderte seks studier.

Figur 1. Flytdiagram over søkeresultater og håndtering av referanser

Beskrivelse av ekskluderte tilgrensede publikasjoner

Vi identifiserte flere norske studier i grålitteratursøket. En av disse er en norsk kunnskapsoversikt fra 2007 av Holm-Hansen og kolleger (14). Oversikten inkluderte to studier som omhandler bruk av linkarbeidere i barnevernet eller tilgrensede tjenester: Den ene studien er en empirisk studie (21), som også vi inkluderte i foreliggende kartleggingsoversikt, og den andre studien, av Korbøl (22), er en deskriptiv kartlegging fra 2004 som beskriver hvordan linkarbeidere brukes i ulike sektorer i Oslo kommune.

Videre identifiserte vi en rapport fra PROBA samfunnsanalyse (17) som har gjennomført en evaluering av prosjektet "Linkarbeidere for innbyggere med somalisk bakgrunn i bydel Gamle Oslo". Publikasjonene til Korbøl (22) og PROBA samfunnsanalyse (17) inneholder ingen beskrivelser av analyse for datamaterialet og møter dermed ikke inklusjonskriteriene for vår kartleggingsoversikt, men de kan likevel være av interesse for Bufdir og andre lesere.

Beskrivelse av inkluderte studier

Vi identifiserte seks studier som møtte våre inklusjonskriterier. De seks studiene var publisert i årene 2002-2019, og inkluderte til sammen 199 deltakere. Som vist i tabell 2 var to studier fra Europa (England, Italia) og fire studier fra Nord-Amerika (USA, Canada). Vi identifisert dermed ingen studier fra Norge eller andre Skandinaviske land som møtte våre inklusjonskriterier.

Det var fem kvalitative studier og én mixed-metode studie (dvs. den samlet og analyserte både kvantitative og kvalitative data). I alle studiene var linkarbeidere inkludert i utvalget, og tre studier inkluderte i tillegg andre yrkesgrupper/profesjoner (tabell 1). Det var kun én studie (21) – det var studien fra England – som inkluderte minoritetsfamilier i utvalget. Konteksten i alle studiene var imidlertid barn og familier med minoritetsbakgrunn som var kommet i kontakt med barnevernet.

Linkarbeidet fant sted i ulike settinger. I tre av studiene foregikk linkarbeidet i regi av sosialtjenesten/barnevernet, mens linkarbeidet i de resterende studiene ble tilbudt eller fant sted via lokale organisasjoner eller via statlige familiestøtteprogram.

Tabell 1: Beskrivelse av de inkluderte studiene (N=6)

Forfatter, år	Studie-design	Deltakere	Tema	Tjenestetilbyder	Land
Brar-Josan, 2014	Kvalitativ (intervju)	N=6. Fire linkarbeidere, to terapeuter	Hvilken rolle linkarbeidere har i koblingen mellom flyktningsfamilier og terapeuter innen psykisk helse	Lokal organisasjon	Canada
Genova, 2018	Mixed-metode (intervju, spørreundersøkelse som målte prevalens)	N=132. 17 koordinatører i sosialtjenesten, 115 linkarbeidere	Hvordan linkarbeidere og sosialarbeidere samarbeider i saker som omhandler minoritetsfamilier	Sosialtjenesten	Italia
Gray, 2002	Kvalitativ (intervju, fokusgrupper, observasjon, saksrapporter)	N≈27. Ni familier, fem linkarbeidere/familie-støttearbeidere, seks sosialarbeidere, tre styremedlemmer for prosjektet, fire koordinatører	Bruk av familiestøttearbeidere (family support workers) for minoritetsfamilier	Familiestøtteprosjekt i samarbeid med sosialtjeneste	England
Lin, 2018	Kvalitativ (intervju)	N=14 etnisk-kinesiske linkarbeidere/sosialarbeidere	Hvilke styrker og utfordringer etnisk-kinesiske sosialarbeideret møter på ulike systemnivå i barnevernstjenesten	Barnevernstjenesten	USA
Pang, 2019	Kvalitativ (intervju)	N=11. Seks linkarbeidere, fem fageksperter	Ulike perspektiver på linkarbeid for minoritetsfamilier med barn med funksjonsnedsettelse	Statlig familiestøtteprogram	USA
Yohani, 2019	Kvalitativ (kasusstudie med intervjuer og fokusgrupper)	N=9 linkarbeidere	Utfordringer og kritiske psykososiale behov hos syriske flyktningsfamilier med små barn, hvordan rollen til linkarbeideren kan fremme psykososial tilpasning	Lokal organisasjon	Canada

Definisjoner og beskrivelser av linkarbeid

Spesifikt for denne kartleggingsoversikten er det viktig å merke seg at det i forskningen fins ulik begrepsbruk og definisjoner knyttet til linkarbeid, og inkluderer gjerne ulik rolleforståelse og arbeidsmåter (se Innledning). Vi bruker begrepet linkarbeid gjennomgående i denne kartleggingsoversikten for å beskrive funksjonen en person har som brobygger og formidler mellom minoritets- og majoritetsbefolkningen. Unntaket er studien til Gray mf. (21) der familiestøttearbeiderne har flere andre funksjoner i tillegg til linkarbeid (se tabell 1).

I tabell 2 presenterer vi de inkluderte studiene sine *egne* begreper/termer og definisjoner av linkarbeid. Tre av studiene – som alle var fra Nord-Amerika – brukte begrepet «cultural broker» mens de andre studiene (fra England, Italia, USA), benyttet begrepene «intercultural mediator», «family support worker» og «immigrant social worker». Det er verdt å merke seg at to av studiene ikke bruker et begrep typisk knyttet til linkarbeid (se Innledning), men beskriver arbeidsoppgaver og en rolleforståelse som tilsvarer vår brede definisjon på hva linkarbeid er. Tross at flere av studiene gir en beskrivelse eller innledende definisjon av linkarbeid avviker ofte rollebeskrivelsen eller arbeidsoppgavene til linkarbeiderne i praksis.

Tabell 2: Oversikt over de inkluderte studienes begreper og definisjoner av linkarbeid

Forfatter, år	Begrep/term	Studiens definisjon av linkarbeid
Brar-Josan, 2014	Cultural broker	"A cultural broker is an individual who is well immersed in both mainstream culture and in his or her own ethnic culture."
Genova, 2018	Intercultural mediator	"Ideally, the intercultural mediator is a go-between professional who has linguistic, cultural, juridical, and social work competence, skills in mediation, conflict management, teamwork, cultural reflexivity and empowerment, and direct experience with migration. Identifying such figures as 'professionals' means that not every cultural broker is an intercultural mediator; specific knowledge and skills are required."
Gray, 2002	Family support worker	"Workers acted in two ways: as a bridge to other mental health and learning disability services and resources, or as a gate that contextualised and supported mental health and learning disability at home."
Lin, 2018	Immigrant social worker	"Immigrant social workers served as a bridge to improve the communication between other professionals and families by educating professional and local members in the community about cultural and immigrant issues and advocating for their clients"
Pang, 2019	Cultural broker	"Cultural brokers identify and analyze the intersection of intervening components, including social context factors such as economics, bureaucracy and stigma, and individual factors such as type of disability, age and cultural background in the brokering process, and use a wide range of strategies such as mediation, advocating and networking to establish connections and maintain facilitation across systems"
Yohani, 2019	Cultural broker	"Cultural brokers share the language and/or culture of the families/communities they serve and bridge between systems and communities to increase understanding, reduce tensions that can arise from socio-cultural misunderstandings, and address invisible power disparities. Cultural brokers engage in training and ongoing supervision to ensure appropriate fit with families and overall practice."

Beskrivelse av studienes metodiske kvalitet

Vi vurderte den metodiske kvaliteten til de seks inkluderte studiene ved hjelp av Critical Appraisal Skills Programme (CASP) sjekklisten for kvalitative studier (23). Våre vurderinger er presentert nedenfor i tabell 3, sammen med sjekklistens innhold. Vi vurderte at to studier hadde høy metodisk kvalitet. Én studie hadde middels kvalitet grunnet mangelfull rapportering om metodevalg og resultater. De tre siste studiene hadde lav metodisk kvalitet grunnet mangelfull rapportering av metodiske steg for datainn-samling og refleksivitet rundt forskernes egen rolle (researcher reflexivity). Når studier har lav metodisk kvalitet gjør dette at vi i mindre grad kan stole på resultatene, og vi må derfor være forsiktige med å trekke slutninger. Mangelfull rapportering betyr ikke nødvendigvis at studiene ikke har utført ulike trinn i metoden, men at studien ikke har rapportert det.

Tabell 3: Vurdering av de inkluderte studienes metodiske kvalitet

Forfatter, år	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Vurdering
Brar-Josan, 2014	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja	Høy
Genova, 2018	Ja	Ja	Ja	Uklar	Ja	Nei	Ja	Uklar	Uklar	Ja	Lav
Gray, 2002	Uklar	Ja	Ja	Uklar	Ja	Nei	Nei	Uklar	Ja	Ja	Lav
Lin, 2018	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Høy
Pang, 2019	Ja	Ja	Ja	Uklar	Ja	Nei	Ja	Uklar	Uklar	Ja	Lav
Yohani, 2019	Ja	Ja	Uklar	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja	Uklar	Ja	Mid-dels

Vurderingskriterier: 1. Er formålet med studien klart formulert? 2. Er kvalitativ metode hensiktsmessig for å få svar på problemstillingen? 3. Er utformingen av studien hensiktsmessig for å finne svar på problemstillingen? 4. Er utvalgsstrategien hensiktsmessig for å besvare problemstillingen? 5. Ble dataene samlet inn på en slik måte at problemstillingen ble besvart? 6. Ble det gjort rede for bakgrunnsforhold som kan ha påvirket fortolkningen av data? 7. Er etiske forhold vurdert? 8. Går det klart frem hvordan analysen ble gjennomført? Er fortolkningen av data forståelig, tydelig og rimelig? 9. Er funnene klart presentert? 10. Hvor nyttige er funnene fra denne studien?

Studienes resultater

Alle seks studiene omfatter kvalitative data og belyser erfaringer med eller synspunkter på ulike aspekter ved linkarbeid. Vi har ikke gjennomført noen analyser eller syntetisering av data på tvers av studiene, i stedet er resultatene presentert i henhold til hva de individuelle studiene presenterer. Vi valgte å presentere studienes funn kategorisert etter hver av de fem forskningsspørsmålene skissert i metodekapittelet. Hvert forskningsspørsmål gis derfor et eget underkapittel der resultatene fra relevante studier presenteres, med sammenstillende oppsummering til slutt. Flere av de inkluderte studiene besvarer flere forskningsspørsmål og er derfor presentert under flere kapitler. I begynnelsen av hvert underkapittel med forskningsspørsmål presenteres de inkluderte studiene kort. Det var i utgangspunktet fem forskningsspørsmål, men vi valgte å slå sammen spørsmålene 1 og 3 da de i stor grad overlapper med hverandre. De fire underkapitlene omhandler derfor:

1. Konsekvensene og betydningen av bruk av linkarbeidere
2. Erfaringer med utvelgelse og opplæring av linkarbeidere
3. Hva skal til for at linkarbeid skal fungere
4. Roller og ansvarsområder til linkarbeidere

I tabell 4 gir vi en oversikt over hvilke av de inkluderte studiene som belyser hvilke av de fire underkapitlene (med hver sine forskningsspørsmål) presentert over. Vi valgte å dele noen av forskningsspørsmålene inn i flere delspørsmål grunnet spørsmålenes brede tematikk. Dette for å gi en tydeligere oversikt over studienes innhold i henhold til kartleggingsoversiktens problemstillinger. Alle seks studiene belyste spørsmålet om konsekvensene eller betydningen av bruk av linkarbeidere, alle studiene hadde noe data om erfaringer med utvelgelse og opplæring, og fire av studiene sa noe om hva som skal til for at linkarbeid skal fungere, mens ingen av studiene ga noen beskrivelser vedrørende hvilke roller og ansvarsområder linkarbeidere *burde* ha i møte med minoritetsfamilier og barnevernet.

Tabell 4: Beskrivelse av hvilke studier som besvarer hvilke delspørsmål

Spørsmål	Brar - Josan 2014	Genova 2018	Gray 2002	Lin 2018	Pang 2020	Yohani 2019
1. Påvirker linkarbeiderne kommunikasjonsforløpet?	X			X	X	
1. Påvirker linkarbeiderne valg av tiltak?	X		X			
1. Påvirker linkarbeiderne utfall/resultatene?	X	X	X	X		X
2. Velges linkarbeidere på bakgrunn av matching (utvelgelse)?	X		X	X	X	X
2. Mottar linkarbeiderne opplæring?		X	X			X
2. Kvalitetssikres linkarbeidet?						
3. Hva skal til for at linkarbeid skal fungere?	X	X		X	X	
3. Hvilke grupper minoritetsfamilier kan ha særlig nytte av linkarbeidere?						
4. Hva bør være roller, ansvarsområdet til linkarbeidere?						

1. Konsekvensene og betydningen av bruk av linkarbeidere

Hva vet man om konsekvensene av bruk av linkarbeidere for kommunikasjonsforløp, tiltaksvalg og utfall av tiltakene? I hvilken grad har bruk av linkarbeidere betydning for resultatene i tiltak som benyttes? Alle de seks inkluderte studiene belyser i noen grad spørsmålet om konsekvenser ved linkarbeid (tabell 5).

Tabell 5: Beskrivelse av studiene som kan besvare forskningsspørsmål 1

Studie	Land	Studiedeltakere	Studiedesign	Metodisk kvalitet
Brar-Josan, 2014	Canada	Linkarbeidere & terapeuter	Kvalitativ	Høy
Genova, 2018	Italia	Linkarbeidere	Mixed-metode	Lav
Gray, 2002	England	Linkarbeidere & familier	Kvalitativ	Lav
Lin, 2018	USA	Linkarbeidere	Kvalitativ	Høy
Pang, 2019	USA	Linkarbeidere & fageksperter	Kvalitativ	Lav
Yohani, 2019	Canada	Linkarbeidere	Kvalitativ	Middels

Linkarbeid og konsekvenser for kommunikasjonsforløp

Brar-Josan og kolleger (24) undersøkte i sin studie hvilken rolle linkarbeidere har i koplingen mellom flykningsfamilier og terapeuter innen psykisk helse. Linkarbeiderne jobbet sammen med terapeuter for å bedre flyktninger og andre immigranternes mentale helse, tilværelse på skolen og i hjemmet. Både linkarbeiderne og terapeutene var ansatt i en lokal organisasjon som jobbet med immigranter og psykisk helse i Canada. Delta-kerne hadde mellom 2-16 års erfaring fra arbeid med immigranter og flykninger. Målgruppen til linkarbeiderne var unge flyktninger som var i risiko for å utvikle psykiske

vansker. Oppgavene til linkarbeiderne innebar å gi informasjon og opplæring i mental helse (til ungdommene og deres familie), fjerne barrierer for å oppsøke hjelp samt henvisning ungdommene til terapeut ved behov for psykisk helsehjelp. Linkarbeidernes oppgave var også å legge til rette for at terapien fant sted i et miljø hvor ungdommen følte seg komfortabel, for eksempel i skolen. Linkarbeiderne oversatte også kultur, normer og kontekst for både terapeuten og for minoritetsungdommene. Videre hjalp linkarbeiderne ungdommene og deres familier på andre områder i hverdagen, slik som med bolig, jobb, henvisninger og søknader til offentlige tjenester. Studien intervjuet fire linkarbeidere og to terapeuter om deres erfaringer med hensyn til samarbeidet mellom linkarbeidene og terapeutene.

Med hensyn til kommunikasjonsforløp viste funnene i Brar-Josan og kolleger (24) at flertallet av linkarbeiderne og terapeutene opplevde at linkarbeidere bidro til å redusere kulturelle barrierer og forbedre kommunikasjonen mellom ungdommene og terapeuten. En av terapeutene opplevde at linkarbeiderne var viktige støttespillere når det kom til å se eller plukke opp kulturelle variasjoner som igjen påvirket kommunikasjonen mellom terapeuten og familiene.

Lin og kolleger (25) undersøkte hvilke styrker og utfordringer etnisk-kinesiske sosialarbeidere møtte på i ulike deler av barnevernstjenesten, slik som i møte med familier, kolleger og andre yrkesgrupper. De etnisk-kinesiske sosialarbeiderne var ansatt i barnevernstjenesten og hadde en funksjon også som linkarbeidere. De etnisk-kinesiske sosialarbeiderne opptrådte som kulturtolk mellom foreldre og barn (da foreldrene var ukjente med den amerikanske kulturen barna vokste opp i), gav kollegaer informasjon om kultur og hvordan kontekst kan påvirke familien og veiledet kollegaer i møte med kinesiske og ikke-kinesiske minoriteter. Linkarbeiderne opptrådte som talspersoner for minoritetsfamiliene. Linkarbeiderne hjalp også med å skape kulturtilpassede tjenester (herunder tjenester tilbudt på eget morsmål) i barnevernet og andre offentlige instanser samt gav opplæring til blant annet ansatte i sykehus, skole og politi om immigrasjonsproblemer. Studien intervjuet 14 etnisk-kinesiske sosialarbeiderne hvor majoriteten var kvinner og omtrent halvparten snakket et annet språk i tillegg til engelsk og kinesisk, slik som spansk, kantonesiske eller taiwansk.

Som et resultat av linkarbeidernes arbeid med å skape kultursensitive tjenester i det offentlige, rapporterte noen linkarbeidere økt pågang av kinesiske minoritetsfamilier når tjenestene ble tilbudt på eget morsmål. Flere linkarbeidere trakk frem viktigheten av sin rolle i og kommunikasjon med offentlige tjenester da de opplevde at minoritetsfamilier sjelden ble hørt i sin sak. Linkarbeiderne fikk med det ofte en rolle som talsperson for familiene i kommunikasjon med barnevernet og andre tilgrensende tjenester.

I studien til Pang (26) kartla de fagekspertene og linkarbeidernes perspektiver på linkarbeid med minoritetsfamilier som hadde barn med funksjonsnedsettelse. Linkarbeidet fant sted i regi av et statlig familiestøtteprogram hvor linkarbeiderne arbeidet 20 timer i uken for å øke tilgangen til tjenester for familier som har barn med særskilte behov. Linkarbeiderens rolle var å gi emosjonell støtte, tilpasset informasjon og hjelp til å na-

vigere familiene mellom ulike offentlige instanser, slik som helse, utdanning, familie-støtteprogrammer og rettshjelp. Fem av seks linkarbeidere var kvinner, og majoriteten av linkarbeiderne hadde selv barn med ulike fysiske- eller psykiske funksjonsnedsettelse. Studien intervjuet fem fageksperter på området funksjonsnedsettelse og linkarbeid, samt seks linkarbeidere.

Funnene viste at det var uenigheter mellom majoriteten av fagekspertene og linkarbeiderne om linkarbeidernes rolle i arbeidet med familier som har barn med funksjonsnedsettelse, da særlig med hensyn til funksjonen som talsperson for familiene og kommunikasjon med offentlige instanser. Fagekspertene vektla at linkarbeidernes viktigste rolle var å være talsperson («advocate») for familiene. Flere av linkarbeiderne derimot påpekte at deres rolle var å lære familiene om deres rettigheter, hvor de kunne innhente informasjon og tilgjengelige ressurser slik at de selv kunne være en talsperson på vegne av seg selv og barna.

Oppsummering:

Tre studier belyste bruk av linkarbeid på kommunikasjonsforløp. I to av studiene opplevde flere av linkarbeiderne at rollen sin som en talsperson på vegne av minoritetsfamilier bidro til å forbedre kommunikasjonen med representanter fra ulike offentlige tjenester. I en studie var det derimot uenighet om linkarbeiderne hadde en rolle som talsperson for familiene fremfor å gi informasjon og veiledning til familiene slik at de kunne være talsperson for seg selv og barna.

Linkarbeid og konsekvenser for tiltaksvalg

Gray og kolleger (21) undersøkte bruk av familiestøttearbeidere (dvs. linkarbeidere) i et familiestøtteprogram bestående av tre delprosjekter: 1) “Family support”: innebar hjemmebasert støtte, aktiviteter for barn og foreldre, samt foreldretrening. 2) “Building bridges”: innebar hjemmebasert støtte til familier hvor foreldres psykiske utfordringer påvirket barnas livskvalitet. 3) “Quality protects”: familiestøttearbeidere mottok henvisninger fra sosialarbeidere i bydelen, med særlig fokus på å vurdere familiene, ivareta barnas behov og støtte lokale myndigheters gjennomføring av målsettinger. Familiestøtteprogrammet bisto omtrent 30 familier per år og ble gjennomført i et område i England med høy fattigdom og høy andel minoriteter. Familiestøttearbeiderne var i hovedsak minoritetskvinner med samme kulturelle bakgrunn som familiene og henvendte seg i særlig grad til moren i familien. Familiestøttearbeiderne hadde fokus på å skape en vennskapelig og tillitsfull relasjon til minoritetsfamilien. Alle minoritetsfamilier rapporterte at familiestøttearbeiderne bidro med emosjonell støtte og med oversetting av kultur og språk mellom familie og lokalsamfunnet, samt bisto i aktiviteter som skulle fremme integreringen i samfunnet. Grays undersøkelse baserer seg på en åtte måneder lang etnografisk studie med data fra flere kilder (intervjuer med sosialarbeidere, koordinatorene og styremedlemmer for familiestøtteprogrammet; observasjoner av linkarbeidere; dokumentanalyse av tidligere saker).

Når det gjelder tiltaksvalg viste funnene fra Gray og kollegers studie (21) at linkarbeidere i samhandling med offentlige tjenester bisto i vurderingen av om familien

skulle ha tiltak i hjemmet av barnevernet eller om mer inngripende tiltak skulle iverksettes. Linkarbeiderne diskuterte med ulike sosialtjenester hvordan familiens kultur og nåværende situasjon kunne påvirke valg av tiltak. For familiemedlemmer med psykiske vansker bisto linkarbeiderne – som hadde samme kulturelle bakgrunn – i valg av passende tiltak, da kultur og kontekst ofte hadde stor betydning for tolkingen av familiemedlemmets mentale helse.

Brar-Josan og kolleger (24) påpekte i sin studie at samarbeidet mellom linkarbeidere og terapeuter bidro til at ungdommene og deres familier fikk mer helhetlig hjelp. Flere av linkarbeiderne rapporterte at de hadde en viktig rolle i å representere synspunktene til flyktningfamiliene og ga de en stemme i psykiske helsetjenester. Linkarbeideren hjalp ungdommene til å ta imot hjelp fra en terapeut i de tilfellene der linkarbeideren vurderte at de trengte profesjonell hjelp utenfor linkarbeiderens kompetanseområde. Dette førte til at terapeuten fikk bedre informasjon om og innpass hos familiene. Linkarbeiderne og terapeutene hadde ofte ulike etiske ståsted, hvor terapeuten forholdt seg til lovgivende retningslinjer mens linkarbeideren forholdt seg til sine kulturelle normer. Dette medførte ofte behov for dialog for å komme til enighet i håndtering av ulike problemstillinger eller dilemmaer.

Oppsummering:

Med hensyn til tiltaksvalg ga de inkluderte studiene lite informasjon om konsekvenser ved bruk av linkarbeid i barnevernstjenesten og tilgrensede tjenester. To studier beskrev imidlertid i korthet hvilken rolle eller betydning linkarbeidere hadde når tiltak for minoritetsfamilien skulle iverksettes av barnevernet eller andre tilgrensede tjenester. I begge studiene hjalp linkarbeiderne familiene med henvisninger til offentlige tjenester (herunder psykisk helsehjelp) og bisto i valg av passende tiltak for familiene i samarbeid med offentlige instanser med særlig hensyn til familiens kultur og situasjon.

Linkarbeid og konsekvenser for utfall og betydning for resultatene

I studien til Genova og kolleger (27) undersøkte de hvordan linkarbeidere og sosialarbeidere samarbeider i saker som omhandler minoritetsfamilier. Bruk av eksterne linkarbeidere på korttidskontrakter fra ikke-statlige organisasjoner (NGO) var den mest brukte måten å møte behovet for linkarbeid/kulturell kompetanse i de fleste av de lokale sosialtjenestene. Kun en av de 23 lokale sosialtjenestene hadde en organisert linkarbeidertjeneste, hvor kun to linkarbeidere var ansatt i lokale sosialtjenester. Disse jobbet direkte med brukerne, og bidro i planlegging og evaluering av strategier for sosial integrering i samfunnet. I studien besvarte 117 linkarbeidere ansatt i NGOer et spørreskjema om linkarbeid. I tillegg ble 17 koordinatorene og sosialarbeidere i sosialtjenesten intervjuet.

I studien til Genova (27) trakk koordinatorene som ble intervjuet frem behovet for linkarbeidere i både samfunnsarbeid og i saksbehandling. Koordinatorene mente at linkarbeidere må jobbe med å avdekke immigranternes barrierer for deltakelse i sosialtjenesten, helsetjenesten, arbeidsliv og utdanning for å sikre at passende tiltak og tjenester blir gitt.

I studien til Brar-Josan (24) rapporterte flertallet av de to terapeutene og de fire linkarbeiderne som ble intervjuet om stor nytte av samarbeidet om brukerne (ungdommene). Terapeutene opplevde å få bedre tilgang til ungdom som i mindre grad oppsøker psykisk helsehjelp, mens linkarbeiderne opplevde at deres innspill til offentlige tjenester i større grad ble vektlagt når en terapeut var involvert i saken. Linkarbeiderens jobb med å sikre en tillitsfull relasjon til ungdommene ble av flere linkarbeidere og terapeuter ansett å være svært viktig for å få innpass hos familien, få til fungerende samarbeid og få tilgang på informasjon fra familien. Begge terapeutene kjente derfor på et ansvar om ikke å ødelegge tillitsforholdet linkarbeideren hadde opparbeidet seg.

I studien til Gray og kollegaer (21) rapporterte noen av minoritetsfamiliene at familiestøttarbeidere (dvs. linkarbeidere) hadde hjulpet de med familieproblemer / relasjonelle problemer, vold i hjemmet og psykisk helse. Familiestøttarbeideren hadde en viktig rolle i å henvise til andre tjenester. For eksempel ble en familie satt i kontakt med familiestøttarbeideren grunnet problemer i hjemmet, familiestøttarbeideren avdekket vold mot mor og barn og henviste videre til barnevernet. Minoritetsfamiliene opplevde også stor tillit til familiestøttarbeiderne. Dermed kunne familiestøttarbeiderne gi viktig informasjon om familien til barnevernet og andre sosialtjenester samt bedre bistå i valg av tiltak passende for familien. Videre rapporterte flere minoritetsfamilier, samt en gjennomgang av tidligere saksdokumenter, at bruk av familiestøttarbeidere bidro til å redusere konfliktnivået og kulturelle misforståelser mellom barnevern og minoritetsfamiliene. Studieforfatterne konkluderer med at alle familiene som hadde familiestøttarbeidere involvert opplevde positive resultater av dette. Sentralt for den positive effekten trakk både minoritetsfamilier og studieforfatteren frem kultur- og kjønns sensitivitet - ved at minoritetskvinner hjelper minoritetskvinner.

I studien til Lin og kolleger (25) rapporterte linkarbeiderne om sterkt fokus på å skape tillitsfulle relasjoner til de etnisk-kinesiske minoritetsfamiliene og motivere familiene til å inngå i samarbeid med offentlige instanser. Linkarbeiderne beskrev dette som et tidkrevende arbeid, men opplevdes sentralt for den økte brukerinvolveringen. Linkarbeiderne rapporterte også manglende kulturell forståelse fra kolleger. Da andre sosialarbeidere ofte ikke hadde tilstrekkelig forståelse for familiens situasjon og atferd endte linkarbeideren i mange saker opp som talsperson for familiene og snakket deres sak. Med god kjennskap til både sosialtjenesten og nødvendig kulturforståelse opptrådte linkarbeideren som en nøytral forhandlingspart, og var med dette sentral i arbeidet med å skape felles mål for familien og barneverntjenesten.

I studien til Yohani og kolleger (28) undersøkte de hvilke utfordringer og kritiske psykososiale behov nyankomne Syriske flyktningfamilier med små barn hadde i Canada, og hvordan rollen til linkarbeideren kunne fremme psykososial tilpasning hos familiene. Linkarbeidet foregikk i regi av en lokal organisasjon som arbeidet med immigranter. Organisasjonen hadde over 90 linkarbeidere ansatt – alle kvinner – og tilbød tjenester til 25 ulike språklige- og etniske grupper. Linkarbeiderne hadde mellom ett og 18 års erfaring, og hadde i snitt ansvar for 15 syriske familier hver som hadde vært i Canada fra tre måneder inntil to år. Linkarbeidernes oppgave var å bygge bro mellom systemene og de syriske flykningsfamiliene for økt forståelse, redusere spenninger og misforståelser og adressere usynlig maktulikhet. Linkarbeiderne skulle særlig fokusere

på psykososiale behov og utfordringer syriske flyktningfamilier opplevde i en tidlig integreringsfase. Slike utfordringer kunne være endret familiedynamikk/kjønnsroller, psykiske problemer, barn med stort hjelpebehov og retraumatisering. Studien gjennomførte fokusgrupper og intervjuer med til sammen ni linkarbeidere om deres erfaringer med linkarbeid.

Studieforfatterne oppsummerer i sin studie at det var vanskelig for syriske flyktningfamilier å føle seg trygg og sikker, tilpasse seg til endrede roller i familien, og om foreldrenes opplevelse av manglende mening i livet etter flytting til Canada. Svak integrering i samfunnet og vansker med å navigere seg rundt i de ulike tjenestene, slik som helse- og sosialtjenester og utdanning. Det førte til at flykningsfamiliene i stor grad var avhengig av linkarbeiderne for emosjonell støtte, navigering i offentlige tjenester, samt til relasjonsbygging innad i familien som et resultat av endrede kjønnsroller. Videre hadde linkarbeiderne en sentral rolle når det gjaldt sosialisering av familiene inn i det canadiske samfunnet der de knyttet familien til aktiviteter som skulle føre til økt integrering. Studieforfatterne påpekte også at linkarbeidernes kulturelle forståelse og nære relasjon til familiene ga de viktig informasjon om familiene som ikke nødvendigvis var kjent for ansatte i ulike tjenester, slik at linkarbeiderne fikk en sentral rolle i samarbeidet mellom offentlige instanser og flyktningfamiliene.

Oppsummering:

Fire studier undersøkte hvilken betydning bruk av linkarbeid har for utfall, eller hvilken betydning linkarbeid kan ha på resultatene. Flere av studiene trakk frem betydningen av linkarbeid for å fremme kulturell forståelse hos sosialtjenestene og øke integreringen i samfunnet for familiene. Sentralt i linkarbeidet var fokus på relasjonsbygging med familiene og tilbud om emosjonell støtte for familier i en vanskelig situasjon. Dette ga ofte linkarbeiderne tilgang på viktig informasjon om familiene som ble sentralt for linkarbeideren i deres samarbeid med andre tjenester.

2. Erfaringer med utvelgelse og opplæring av linkarbeidere

Hvilke erfaringer er gjort med hensyn til utvelgelse av linkarbeidere, opplæring av linkarbeidere og barnevernsansatte som arbeider sammen med disse, samt kvalitetssikring av arbeidet med linkarbeidere? Alle de inkluderte studiene belyser deler av dette spørsmålet (tabell 5, over).

Utvelgelse av linkarbeidere

Med utvelgelse av linkarbeidere menes i denne sammenheng hvorvidt linkarbeidere velges ut, eller matches, med minoritetsfamiliene etter særskilte kriterier, slik som felles språk, kultur eller minoritetsbakgrunn.

I studiene til Brar Josan (24) og Yohani (28) hadde linkarbeiderne ofte samme kulturelle bakgrunn eller morsmål som minoritetsfamiliene. I Gray (21) ble linkarbeiderne matchet med familier som hadde samme minoritetsbakgrunn, alder, språk, kjønn og verdier. I studien til Pang (26) hadde majoriteten av linkarbeiderne selv minoritetsbak-

grunn og barn med funksjonsnedsettelse. I denne studien trakk fagekspertene og linkarbeiderne frem at linkarbeidere kan ha annen minoritetsbakgrunn enn familiene, men at språkbarrierer og manglende kulturell forståelse var en stor utfordring.

I Lin (25) ble linkarbeiderne matchet med familiene på språk og etnisitet. Linkarbeiderne trakk i denne studien frem samme kulturelle og etniske bakgrunn som en styrke i møte med de kinesiske familiene. Alle linkarbeiderne rapporterte at dette ga de sterk emosjonell kontakt med klientene, samtaler på eget morsmål, funksjon som rollemodell for familiene samt økt bevissthet mht. familiens kulturelle bakgrunn. Noen av familiene hadde derimot gitt beskjed til linkarbeiderne at de følte på en maktubalanse mellom seg og linkarbeiderne, og på manglende forståelse hos linkarbeiderne for situasjonen sin grunnet ulik immigrasjonshistorie og sosioøkonomisk status. Studien til Lin belyser også at manglende kjennskap til kinesiske subkulturer hos linkarbeiderne og klienter som forventer forståelse for sin ikke-vestlige foreldrestil var en utfordring i linkarbeidet. For eksempel mente noen av foreldrene at sosialarbeideren burde omgå reglene for fysisk avstraffelse av barn og ikke rapportere dette til barnevernet, da fysisk avstraffelse av barn er mer vanlig i hjemlandet.

I studien til Genova (27) hadde linkarbeiderne ofte en annen minoritetsbakgrunn enn familiene. Studien til Genova (27) var den eneste av de inkluderte studiene der linkarbeideren ikke ble valgt ut på bakgrunn av minoritetsfamiliens eget språk, kultur eller minoritetsbakgrunn (se tabell 4). I denne studien var imidlertid et flertall av minoritetsfamiliene fra Europa. Dermed var det ifølge studieforfatterne små kulturelle forskjeller mellom familiene og majoritetsbefolkningen og familiene hadde også tilstrekkelige språkferdigheter i italiensk.

Oppsummering:

I majoriteten av de inkluderte studiene ble linkarbeiderne matchet med familiene på bakgrunn av enten språklig, kulturell eller etnisk bakgrunn. Kun én av studiene påpekte at de matchet linkarbeiderne med familiene også på bakgrunn av kjønn og verdier.

Opplæring av linkarbeidere

I studien til Genova (27) rapporterte 75 % av linkarbeiderne som deltok i spørreundersøkelsen om linkarbeid at de hadde mottatt en eller annen form for opplæring som linkarbeider. De fleste vektla imidlertid at de bygget sine ferdigheter som linkarbeider gjennom egen arbeidserfaring. Detaljer om innholdet i opplæringen ble ikke beskrevet. Studieforfatterne trakk frem at manglende standardisert yrkesmessig utdanning av linkarbeidere var et kritiske punkt til forbedring.

I studien til Gray (21) har familiestøttarbeiderne bakgrunn fra enten rådgivning eller sosialarbeid. Det ble i tillegg gitt opplæring i rollen som familiestøttarbeider med fokus på lytteferdigheter («training in listening skills»). Ytterligere detaljer om innholdet i opplæringen eller hvem som gav opplæringen ble ikke gitt.

I studien til Yohani (28) hadde linkarbeiderne mellom 1 og 18 års erfaring med linkarbeid og deltok i opplæring og løpende veiledning for å sørge for tilpasset bistand til familiene. Studien til Yohani var den eneste av de inkluderte studiene som ga opplæring

basert på teoretiske rammeverk: "Ager and Strang's conceptual model of integration" og "Silove's framework for adaptation and development after presecution and trauma". Disse rammeverkene fokuserer på sosial integrering og psykososiale stressfaktorer hos personer som har opplevd traumer, vold og krig.

Oppsummering:

I tre av seks inkluderte studier mottok linkarbeiderne opplæring. I to studier ble det ikke gitt opplæring, mens en studie ikke ga informasjon om opplæring. I de studiene der opplæring ble gitt var det imidlertid få eller ingen beskrivelser av hva som inngikk i opplæringen.

Kvalitetssikring av linkarbeid

Ingen av de inkluderte studiene gjennomførte eller beskrev kvalitetssikring av linkarbeid.

3. Hva skal til for at linkarbeid skal fungere

Hva skal til for at en ordning med linkarbeidere skal fungere etter intensjonene og hvilke grupper minoritetsfamilier kan særlig nyttiggjøre seg en slik ordning? Fire studier sa noe om hva som bør eller skal til for at linkarbeid skal fungere (tabell 6).

Tabell 6: *Beskrivelse av studiene som kan besvare forskningsspørsmål 3*

Studie	Land	Studiedeltakere	Studiedesign	Metodisk kvalitet
Brar-Josan, 2014	Canada	Linkarbeidere & terapeuter	Kvalitativ	Høy
Genova, 2018	Italia	Linkarbeidere	Mixed-metode	Lav
Lin, 2018	USA	Linkarbeidere	Kvalitativ	Høy
Pang, 2019	USA	Linkarbeidere & fageksperter	Kvalitativ	Lav

Hva skal til for at linkarbeid skal fungere?

I studien til Brar-Josan (24) var det en barriere for samarbeid at flere terapeuter ikke visste hva en linkarbeider var og at de var usikre på hvilken rolle linkarbeideren skulle ha. For å sikre et effektivt og godt samarbeid med terapeuten var det derfor viktig at linkarbeideren var i stand til å forklare sin rolle i møte med terapeuten. Studieforfatterne påpekte at det var behov for å avklare kommunikasjonsvilkårene på forhånd og ta opp etiske problemstillinger før samarbeidet mellom linkarbeiderne og terapeutene startet opp. Dette for å avdekke og potensielt forhindre problemer som kan oppstå senere i samarbeidet.

Studien til Genova (27) avdekket flere ulike faktorer som var en barriere for et fungerende linkarbeid slik som høy jobbusikkerhet, uklare arbeidsforhold og mangel på klare arbeidsprosedyrer, samt behov for en standardisert linkarbeiderutdanning med større organisatorisk forankring. Da over 40 % av linkarbeiderne ble satt til å gjøre andre oppgaver enn linkarbeid avdekket dette også behovet for en sterkere tydeliggjøring av linkarbeiderens rolle.

Studien til Lin (25) avdekket utfordringer knyttet til manglende aksept for linkarbeid. Flere av linkarbeiderne rapporterte om ubehagelige episoder med kolleger og andre yrkesgrupper der de ble beskyldt for å være uprofesjonelle og ikke følge sosialtjenestens egne retningslinjer når de opptrådte som talsperson («advocate») for minoritetsfamiliene og hindret i mange tilfeller linkarbeiderne i å uttrykke seg i saker som omhandlet minoritetsfamiliene.

I studien til Pang (26) trakk linkarbeider og fagekspertene frem flere punkter som skal til for et fungerende linkarbeid. Linkarbeiderne burde bygge opp tillitsfulle relasjoner til familiene, samt ha kjennskap til kulturen som familiene tilhører, deres språk, deres identitet og deres syn på funksjonsnedsettelse. Sentralt i arbeidet til linkarbeiderne er også nødvendigheten av en klar rolleforståelse med klart definerte arbeidsoppgaver og presisering av hvilket systemnivå linkarbeiderne skal jobbe på. Dette var for å sikre et fungerende samarbeid med ansatte i offentlige instanser og nærmiljøet.

Oppsummering:

Fire av de seks inkluderte studiene sier noe om hva som bør eller må ligge til grunn for et fungerende linkarbeid. Flere av studiene avdekket et behov både for en tydelig rolleforståelse og en tydelig rolleavklaring i linkarbeidet. En studie avdekket store organisatoriske utfordringer med hensyn til bruk av linkarbeidere i offentlige tjenester.

Hvilke grupper minoritetsfamilier kan særlig nyttiggjøre seg en ordning med linkarbeid?

Ingen av de inkluderte studiene sammenlignet effekt av eller erfaring med linkarbeid hos ulike grupper minoritetsfamilier. De omtalte heller ikke hvilke grupper minoritetsfamilier som særlig kan ha nytte av linkarbeidere. De inkluderte studiene undersøkte i liten grad minoritetsfamilienes egne perspektiver og erfaringer med bruk av linkarbeidere. Kun Grey og kolleger samlet informasjon fra minoritetsfamilier. Dette var minoritetsfamilier i England som uttrykte tilfredshet med familiestøttarbeiderne (linkarbeiderne).

4. Roller og ansvarsområder til linkarbeidere

Hvilken rolle/ansvarsområde burde linkarbeidere ha i saker som omhandler barnevernet og barn/familier med minoritetsbakgrunn? Ingen av de seks studiene ga tydelige funn eller beskrivelser på dette spørsmålet. Studiene adresserte i liten grad hvilket ansvarsområde linkarbeideren *burde* ha i saker som omhandler barnevernet og minoritetsfamilier. I stedet er mye av fokuset til de inkluderte studiene på å avdekke hvilke roller linkarbeideren faktisk har.

Vi valgte å skissere hvilke arbeidsoppgaver linkarbeiderne hadde i de ulike studiene (tabell 7). Dette er ikke en uttømmende liste, men skisserer de oppgavene/rollene som ble hyppigst rapportert i studiene. Vi gjør oppmerksom på at i to av studiene (Genova 2018 og Pang 2020) er linkarbeidernes oppgaver ikke klart beskrevet. Tross brede inklusjonskriterier på linkarbeid i denne oppsummeringen er det flere likheter i linkarbeidernes oppgaver og deres rolle i de inkluderte studiene. I de fleste studiene hadde

linkarbeiderne en funksjon som kulturell og språklig oversetter. Et klart flertall av studiene beskrev linkarbeideren som en viktig støttespiller for familiene og som et bindeledd mellom familiene og ulike instanser, og sørget for henvisning til ulike tjenester ved behov. Det var imidlertid større variasjon i studiene når det gjaldt linkarbeiderens rolle som talsperson for familiene («advocate») og bistand i valg av tiltak for familiene hvor dette var aktuelt.

Tabell 7: Oversikt over linkarbeidernes arbeidsoppgaver i de inkluderte studiene

	Brar Josan 2014	Genova 2018	Gray 2002	Lin 2018	Pang 2020	Yohani 2019
Er linkarbeidernes arbeidsoppgaver klart beskrevet?	Ja	Nei	Ja	Ja	Nei	Ja
Oversetting av kultur og normer	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ingen data
Oversetting av språk	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Ingen data
Henvisning til andre tjenester	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja
Bindeledd mellom familie og ulike instanser	Ja	Ja	Ja	Ja	Ingen data	Ja
Emosjonell støtte for familiene	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja
Talsperson (advocates) for familiene	Ja	Ingen data	Ja	Ja	Ja*	Nei
Bistå i valg av tiltak for familiene	Ja	Ingen data	Ja	Nei	Nei	Nei
Beskrivelse av arbeidets varighet/omfang	Nei	Ja	Nei	Ja	Ja	Nei

*Fagekspertene mener ja, linkarbeiderne mener nei. Ingen data = studien gir ingen beskrivelser som kan belyse/svare på spørsmålet.

Diskusjon

Hovedfunn

I denne systematiske kartleggingsoversikten undersøkte vi hva forskningen sier om bruk av linkarbeid i barnevernet eller tilgrensede tjenester i saker som omhandler barn og familier med minoritetsbakgrunn. Vi fant seks studier som møtte våre brede inklusjonskriterier. Det var fem kvalitative studier og en mixed-metode studie, med totalt 199 deltakere fra England, Italia, Canada og USA. Vi identifiserte ingen studier som undersøkte effekt eller statistiske sammenhenger ved bruk av linkarbeid i barnevernet eller i tilgrensede tjenester. Vi identifiserte heller ingen relevante studier fra Norge eller andre Skandinaviske land. Det fins med det et begrenset antall studier som omhandler linkarbeid i barnevernet eller i tilgrensede tjenester. Tross brede inklusjonskriterier og definisjon på linkarbeid i denne oppsummeringen er det likevel store likheter i linkarbeidernes oppgaver og deres rolle i de inkluderte studiene.

Vi hadde flere forskningsspørsmål og ingen av de inkluderte studiene besvarte alle fem forskningsspørsmålene, men alle studiene svarte på minst to av spørsmålene. Studiene sprikte mht. fokus og dermed var det vanskelig å sammenstille resultatene i studiene. Vi kan likevel trekke fram noen hovedpunkter fra de inkluderte studiene. Disse er:

- Linkarbeiderne ble beskrevet som viktige og nyttige for minoritetsfamiliene pga. at de: ofte opptrådte som talsperson for familiene, løftet frem familiens synspunkter i møte med offentlige instanser, bygget en tillitsfull relasjon med familiene, bisto familiene med emosjonell støtte, bisto familiene med henvisninger til offentlige tjenester.
- Linkarbeiderne ble beskrevet som viktige og nyttige for sosial- og barnevernstjenestene pga. at de: bisto offentlige tjenester i valg av passende tiltak for familiene, delte viktig informasjon om familiene (mulig pga. at minoritetsfamiliene delte informasjon med linkarbeideren).
- Linkarbeiderne trakk frem samme kultur og språk som familiene som sentralt i linkarbeidet.
- Det var mangel på standardisert opplæring eller ingen beskrivelser av opplæring av linkarbeidere.
- Både linkarbeidere og ansatte i sosiale tjenester trakk frem at linkarbeideren hadde uklare roller og arbeidsoppgaver.

I flere av studiene utgjør mangelen på organisatorisk forankring og en regulert utdanning for linkarbeidere at linkarbeidernes arbeidsoppgaver er brede og lite spesifiserte. Utenom arbeidsoppgavene skissert i tabell 7 bistår gjerne linkarbeideren familiene med for eksempel bolig, jobb, sosialisering og integreringsaktiviteter, samt bistår de i å løse konflikter innad i familien. Det kan se ut til at mange av linkarbeiderens oppgaver i de inkluderte studiene grenser mot «peer-support» (dvs. personer som selv har hatt erfaringer med en type uhelse/utfordring bruker sine erfaringer til å støtte og hjelpe andre som er i en tilsvarende situasjon. Se f.eks <https://mestring.no/a-stotte-stottet-betydningen-likepersoner/>). Dette nyanserer linkarbeiderens rolle relativt til slik den er beskrevet i innledningen og indikerer at feltet har behov for en tydelig(ere) avgrensning og definisjon av linkarbeider, noe som også fremheves av andre (22). Korbøl (22) som hadde samtaler med åtte personer for å kartlegge hvordan linkarbeidere brukes i ulike sektorer i Oslo kommune, understreker at terminologien mht. linkarbeid og linkarbeidere er flytende. Personene hun snakket med i Oslo benyttet ulike betegnelser, slik som minoritetsrådgiver, kulturveileder og kulturtolk. Vi er enige med Korbøl om at den varierende begrepsbruken peker på mangfoldet, og det uferdige, i dette forskningsfeltet.

Linkarbeiderne har ofte nære relasjoner til familiene, og opptre ofte som talspersoner for familiene – der de taler familienes sak og synspunkter – i møte med barnevernet eller tilgrensede tjenester. Det kan utfordre linkarbeiderens rolle som en nøytral tredjepart, som skal opplyse en sak slik at begge parters interesser blir ivaretatt. Ifølge informasjonen i våre inkluderte studier tar linkarbeideren i mange tilfeller rollen som en forkjemper eller talsperson («advocate») for familien, da særlig i de tilfeller linkarbeideren føler familiens stemme ikke blir hørt i møte med sosialtjenesten. Det kan derfor stilles spørsmål om i hvilken grad linkarbeideren inntar rollen som en brobygger som presenterer både familien og sosialtjenesten sin sak uten innvirkning av personlige meninger. Videre kan det diskuteres hvordan linkarbeiderposisjonen må balansere ulike forventninger og hvem de føler seg (mest) ansvarlig overfor, noe som igjen kan føre til interessekonflikter i linkarbeiderrollen. Dette er dilemmaer som kan knyttes til tilfritt/nærhet til familien og profesjonalisering, men som det i liten grad reflekteres over i de inkluderte studiene.

Linkarbeideren jobber ofte med sensitive saker der kultur kan ha stor innvirkning. For eksempel kan synet på psykisk helse eller vold i hjemmet ofte være ulikt mellom majoritetssamfunnet og minoritetsfamiliene. Dette gjør at linkarbeiderne står i en posisjon hvor deres kulturelle kompetanse blir særlig viktig når det kommer til formidling av synspunkter og valg av passende tiltak for familien. Linkarbeidernes kompetanse gir de en særegen forståelse for familiene de jobber med og kan med det være et sentralt ledd for å redusere de barrierer minoritetsfamiliene opplever i møte med offentlige tjenester. Linkarbeiderens særegne posisjon til å bidra med kulturtilpasset tiltak og redusere barrierer i møte med offentlige tjenester blir også fremhevet av andre studier (17). Proba Samfunnsanalyse (17) intervjuet 31 personer tilknyttet et linkarbeiderprosjekt i Oslo for å evaluere om prosjektet bidro til bedre tilpasning av offentlige tjenester. Forskerne konkluderte at prosjektet hadde ført til bedre samhandling mellom offentlige instanser og somaliske innvandrere – særlig med hensyn til bosted, utdanning og jobb.

Forskerne påpekte overføringsverdi fra offentlige tjenester generelt sett til barnevernstjenesten pga. at linkarbeiderne var kjent med familiens kulturelle synspunkter, frykt og forutinntatthet til barnevernet, i tillegg til at linkarbeiderne hadde kjennskap til barnevernets oppgaver og tiltak. Våre funn sammenfaller med Proba Samfunnsanalyse (17) sin refleksjon om at linkarbeidernes kulturelle kompetanse og forståelse for minoriteten og offentlige tjenester kan være særlige nyttig i saker hvor minoritetsfamilier er ukjent med det norske barnevernet og visa versa.

Kvaliteten på forskningsresultatene

Vi har i denne kartleggingsoversikten vurdert den metodiske kvaliteten til de inkluderte studiene. Vi har derimot ikke foretatt en systematisk syntese av funnene og heller ikke vurdert vår tillit til den samlede dokumentasjonen på tvers av studiene. Likevel vil den metodiske kvaliteten på de inkluderte studiene i stor grad kunne påvirke om vi kan stole på resultatene i hver studie. Generelt hadde de inkluderte studiene metodiske svakheter, og halvparten av studiene hadde lav metodisk kvalitet – dette gjelder begge de europeiske studiene. Studiene hadde relativt få deltakere og det var generelt vanskelig å avgjøre om informasjonen i studiene kom fra deltakerne i studiene eller om det var forfatterens egne «sammenslutninger». Samlet sett er det derfor begrenset hvor mye vi kan stole på funnene presentert i denne kartleggingsoversikten.

Styrker og svakheter

Styrkene ved denne systematiske kartleggingsoversikten er samarbeidet med oppdragsgiver om prosjektplanen, det systematiske og uttømmende litteratursøket, og den kvalitetssikrede prosessen med utvelgelse av studier, uttrekk av data og sammenstilling av data. Vi mener det er liten sjanse for at vi har gått glipp av noen relevante studier, men vi har ikke søkt etter studier utover i de nevnte databasene. Vi har heller ikke søkt etter grålitteratur utover i de nevnte grålitteraturkildene hvor vi kun leste de 100 første treffene i hvert søk. Vi identifiserte ingen studier som undersøkte effekt av ulike tiltak eller undersøkte sammenhenger mellom ulike variabler, slik som ulike tiltak og utfall. Vi kan dermed ikke trekke slutninger om årsakssammenhenger eller effekt av tiltakene.

Vi identifiserte seks studier som i ulik grad belyser forskningsspørsmålene. Ettersom litteratursøket er avgrenset til å omfatte barnevernet og andre tilgrensede tjenester er det mulig at inkludering av andre typer tjenester kunne gitt flere studier som kunne bidratt med nyttig kunnskap om linkarbeidere. Det var et inklusjonskriterium at studien skulle være empirisk med beskrivelse av metodene for datainnsamling og analyse, og hadde vi ikke krevd det kunne flere studier – også fra Norge – blitt inkludert.

Vi har i både forskningsutvelgingen og i dataekstraksjonen reflektert over og vært bevisste på egne forutinntattheter. For eksempel har mye av litteraturen som tematiserer linkarbeid vært positive til bruk av linkarbeid for å bedre utfall hos brukerne, selv om studiene ikke har et studiedesign som kan besvare spørsmål om effekt. Vi har forsøkt å være kritiske til hva studien faktisk kan besvare gitt metode og datagrunnlag. Vi ønsker

også å gjøre leseren bevisst på at det kan finnes en publikasjonsskjevhet i forskningslitteraturen, da ingen av de inkluderte studiene nevner negative konsekvenser ved bruk av linkarbeid. Det er også viktig å merke seg at dette er et ungt forskningsfelt, preget av publikasjoner som ikke møter kvalifikasjonene for å være en empirisk studie (inkludert beskrivelse av metodene for datainnsamling og analyse), men likevel ofte blir henvist til og reflektert rundt når det gjelder bruk av linkarbeid i en barnevernkontekst (se liste over ekskluderte studier i vedlegg 2).

Det er viktig å understreke at oversikten er en kartlegging, det vil si at vi ikke har utført grundige analyser på tvers av studiene (syntese) eller vurdert tilliten til funnene/resultatene på tvers av studiene. En full systematisk oversikt ville også inneholdt en grundigere diskusjon av syntetiserte data.

Overensstemmelse med andre oversikter

I gråliteratursøket identifiserte vi en norsk litteraturoversikt av Holm-Hansen mf. (14). Oversikten tar for seg flerkulturelt arbeid i barnevernet generelt, inkludert linkarbeid, som gis seks sider i den 374-siders rapporten. Grunnet overlapp av inkluderte studier som omhandler linkarbeid valgte vi å ikke inkludere oversikten (se Resultater). Holm-Hansen og kolleger omtaler to publikasjoner, men støttet seg i hovedsak på én studie, som også vi inkluderte: Gray mf. (21). Vår vurdering av Gray og kollegers resultater overensstemmer i stor grad med vurderingene til Holm-Hansen og kolleger (14). Siden oversikten til Holm-Hansen mf. (14) omhandler andre arbeidsområder enn kun linkarbeid i saker med minoritetsfamilier i barnevernet eller tilgrensede tjenester, drar forfatterne også fram andre interessante synspunkter av relevans for vår kartleggingsoversikt. Holm-Hansen mf. (14) skriver at rollen som linkarbeider i mange tilfeller kan overlappes med rollen til en tolk, men at tolken ideelt sett skal ha en distansert og nøytral rolle, mens linkarbeidere utformer en aktiv, støttende og formidlende rolle. De mener det derfor kan være nødvendig å bruke både tolk og linkarbeidere i saker som omhandler minoritetsfamilier. Videre fremhever forfatterne at rollen til linkarbeidere kan overlappes med andre profesjoner, slik som for eksempel lærer, prest, ombudsmann og sosialarbeider. Dette samsvarer i noen grad med funnene i vår kartleggingsoversikt. Flere av studiene vi oppsummerte påpeker usikkerhet rundt linkarbeidernes rolle og arbeidsoppgaver og at linkarbeiderne ofte har andre arbeidsoppgaver og roller enn kun en nøytral oversetter mellom familiene og barnevernet. Også dette indikerer at det er behov for tydeligere begrepsbruk og innholdsbeskrivelse av fenomenet linkarbeidere, særlig om det er en yrkesutvikling på gang.

I litteratursøket identifiserte vi også en systematisk oversikt fra WHO (15) som kartlegger og problematiserer bruk av linkarbeidere i helsesektoren. I likhet med vår kartleggingsoversikt fant oversikten fra WHO (15) at det var mangel på standardisert opplæring av linkarbeidere. Opplæringen var ofte gitt i regi av ikke-statlige organisasjoner og det var ingen nasjonale føringer på innholdet i opplæringen eller ansvarsområdet til linkarbeidere. Også i denne oversikten var linkarbeidernes rollebeskrivelse og arbeidsområde noe uklare og det var en vilkårlig implementering og

systematisering av linkarbeidet. I helsesektoren ble det også i liten grad stilt krav til kvalitetssikring og evaluering av linkarbeidet.

Tross at oversikten til WHO (15) baserer seg på linkarbeid i helsetjenesten mener vi at flere av de etiske problemstillingene gjør seg gjeldene også innenfor barnevernet. Dette gjelder blant annet spørsmålet om linkarbeidernes profesjonalitet i saker som omhandler individer i en sårbar situasjon. Det kan derfor tenke seg at studier som omhandler linkarbeid i andre tjenester også vil være av interesse for oppdragsgiver og andre lesere.

Overførbarhet og resultatenes betydning for praksis

Vi identifiserte ingen empiriske studier fra Norge eller andre skandinaviske land om bruk av linkarbeidere i barnevernet eller tilgrensede tjenester i saker som omhandler minoritetsfamilier. I de inkluderte studiene – som var fra Canada, England, Italia og USA – er sosialtjenesten og barnevernet noe annerledes organisert enn i Norge og det er derfor noe uklart om studiene vil kunne samsvare med en norsk kontekst. Likevel har vi inntrykk av at det er flere kontekstuelle faktorer i disse studiene som er relevante også for en norsk kontekst. Liten organisatorisk forankring av linkarbeidere, mangel på (nasjonale) retningslinjer for linkarbeid, uklar rolleforståelse og ansvarsområde for linkarbeidere er faktorer som også synes være gjeldende for linkarbeidet i Norge. Slik linkarbeid er beskrevet i norske studier (se Innledning) kan man også i denne kartleggingsoversikten se at linkarbeiderne er med på å veilede offentlige tjenester og gjøre dem mer kultursensitive slik at de bedre kan forstå familien og imøtekomme minoritetsfamiliens hjelpebehov. Dette gjør linkarbeiderne i de inkluderte studiene ved å fremme familiens synspunkter i møte med offentlige tjenester og veilede kollegaer i saker som omhandler minoritetsfamilier. Videre ser vi likheter ved at linkarbeidere ofte er ansatt i en nøytral tredjepart, slik som lokale organisasjoner som samarbeider med barnevern eller tilgrensede tjenester. Det kan også virke som linkarbeiderne i de inkluderte studiene i hovedsak er involvert med ikke vestlige-innvandrere med lav sosioøkonomisk status. Dette er en gruppe som synes å være relevant også i norsk barnevernkontekst.

I Norge synes linkarbeiderne i hovedsak å ha en funksjon som språklig og kulturell oversetter i sin rolle som brobygger mellom familien og offentlige instanser (se Innledning). I de inkluderte studiene kan det virke som at linkarbeideren sitt arbeidsområde er noe bredere, der de også tilbyr familiene bistand til sosialisering og integrering til samfunnet. Siden mange av de inkluderte studiene involverte lokale organisasjoner/programmer (både statlige og ikke-statlige) med et bredt fokusområde kan det tenkes at de er mindre bundet av regler og føringer for hvordan å sikre barnets beste, noe som kan skille seg ut fra en norsk kontekst der myndighetenes handlingsrom kan være mindre.

Med hensyn til praktisk betydning av kartleggingsoversiktens funn er det viktig å understreke at vi har ikke systematisk syntetisert resultatene fra de inkluderte studiene eller vurdert tillitten til dokumentasjonen av syntetiserte resultater. Dette gjør at vi er

tilbakeholdne med å vurdere resultatenes betydning for praksis. Basert på funnene i de inkluderte studiene kan vi likevel løfte frem noen punkter som beslutningstakere kan vurdere:

- (Større) organisatorisk forankring av linkarbeid og standardiserte utdanninger synes å være nødvendig
- Linkarbeidernes rolle og ansvarsområde bør tydeliggjøres både for linkarbeiderne og ulike offentlige tjenester
- Bruk av linkarbeidere bør studeres og vurderes, da linkarbeidere ser ut til å være nyttige for både minoritetsfamilier og sosial- og barnevernstjenestene. De gir verdifull emosjonell- og praktisk støtte til familiene; de kan gi barnevernet og andre tjenester tilgang på informasjon om familiene; de kan bidra med å skape mer kultursensitive tjenester i offentlige instanser og kan med det øke tilgangen til tjenester for minoritetsfamilier.

Kunnskapshull

På bakgrunn av forskningsspørsmålene vi har søkt å besvare i denne kartleggingsoversikten ser vi at bruk av linkarbeid i barnevernet ennå er et ungt forskningsfelt med et betydelig forskningsbehov. Tross omfattende søk etter publikasjoner fra skandinaviske land identifiserte vi ingen studier fra Norge eller andre skandinaviske land som undersøkte bruk av linkarbeid i barnevernet eller tilgrensede tjenester. Vi fant heller ingen studier som empirisk undersøkte effekt, forekomst eller nytte av ulike tiltak ved bruk av linkarbeid i barnevernet eller tilgrensede tjenester. Det mangler studier som undersøker brukernes perspektiver, linkarbeidernes forhold til hverandre og til det systemet eller organisasjonen de er en del av.

Selv om de inkluderte studiene hadde et bredt fokusområde er det behov flere studier som kan si noe om hva som skal til for at linkarbeid skal fungere etter intensjonene, slik som kvalitetsvurdering av tjenestene, krav til kvalifikasjoner hos linkarbeidere og hvilket omfang linkarbeid bør ha. Funnene i denne kartleggingsoversikten viser en overveiende positiv tilnærming til bruk av linkarbeid. Det er behov for flere studier som undersøker eventuelle negative konsekvenser eller fallgruver ved linkarbeid i barnevernet, slik som rolleansvar, profesjonalitet, maktulikhet og etiske dilemmaer, herunder taushetsplikt og kulturelle normer versus faglige retningslinjer. Det at linkarbeideren noen ganger besitter en rolle som både medlem av samme sosiale fellesskap som minoritetsfamilien og rolle som linkarbeider kan være problematisk med hensyn til personvern og taushetsplikt.

Det er også behov for studier som nyanser hva slags type uenighet linkarbeiderne inngår i. Å styrke kommunikasjon er utfordrende når det er snakk om å være mellommann i alvorlige (verdi) konflikter som av myndighetene identifiseres som brudd på rettigheter/straffbare forhold. Videre hadde det vært interessant å sett på hva som skjer når konflikter ikke kan løses og om hva slags situasjon dette blir for linkarbeiderne. Det kunne også vært av interesse å finne ut hvor stor innflytelse linkarbeidere har i sensitive saker, og hvilket ansvar de besitter i slike saker.

Ingen av de inkluderte studiene problematiserer 'oversettingsfunksjonen' til linkarbeidere både når det kommer til å oversette kultur og oversette språk. Det er behov for studier som undersøker om linkarbeidernes oversettingskompetanse er tilstrekkelig og om familiene er enig med oversettingen som gjøres. Det kunne vært interessant med studier som også problematiserer linkarbeidernes egen forutinntatthet og hvordan dette kan påvirke saksgang og utfall.

Det er også behov for forskningsmetoder som er utviklet i samarbeid med minoritetsfamiliene som kan undersøke minoritetsfamilienes forståelse og behov for linkarbeid i saker hvor barnevernet eller tilgrensede tjenester er involvert. Dette kan tilrettelegge prosjekter på en bedre måte ved å gi minoritetsfamilier mulighet til å medvirke og dele sine meninger, siden etniske minoriteter ofte kan være tilbakeholdne med informasjonen de deler. Det hadde også vært nyttig med prosjekter som involverer barnevernsansatte for å avdekke om og eventuelt hvilke behov de har for linkarbeid og hvilken rolle linkarbeiderne burde ha.

Alle studiene i denne kartleggingsoversikten har relativt få informanter og deres evalueringer er ikke nødvendigvis representative for andre linkarbeidere eller andre som innehar en lignende rolle. På bakgrunn av få deltakere og gjennomgående lav metodisk kvalitet i de inkluderte studiene kan vi i liten grad trekke slutninger om funnene i studiene. Det er derfor behov for metodisk godt utførte studier med ulike studiedesign som inkluderer flere deltakere.

Konklusjon

I denne kartleggingsoversikten har vi oppsummert primærstudier som undersøkte linkarbeid i saker som omhandler minoritetsfamilier i kontakt med barnevernet eller tilgrensede tjenester. Vi fant at omfanget av slik forskning er begrenset. De fleste av studiene reflekterer linkarbeideres erfaringer med og opplevelser av linkarbeid. De seks inkluderte studiene er hovedsakelig kvalitative, og de har varierende metodisk kvalitet. Studien besvarte i varierende grad våre forskningsspørsmål, men alle studiene innebar beskrivelser av linkarbeiderens rolle og flertallet beskrev konsekvenser av bruk av linkarbeidere. Funnene i de inkluderte studiene tyder på at linkarbeidere kan fylle viktige funksjoner, som styrker både minoritetsfamiliene og tjenestene. Det inkluderer emosjonell- og praktisk støtte til familiene, som å være talspersoner og fremme deres synspunkter, og for tjenestene kan linkarbeidere kommunisere detaljert informasjon om familiene, bistå med henvisninger og valg av tiltak. Funnene tyder imidlertid også på at mangelfull opplæring av linkarbeidere og uklarheter rundt rollen og arbeidsoppgavene til linkarbeiderne er begrensende faktorer.

I denne kartleggingsoversikten har vi ikke syntetisert resultatene på tvers av studiene eller vurdert tillit til den samlede dokumentasjonen. Tolkning av studiens resultater må derfor gjøres med forsiktighet. For kvalitetssikring av en eventuell yrkesutvikling av linkarbeid anvendt innen barnevernet er det behov for flere store, godt utførte vurderinger av potensialet i ulike former for linkarbeid.

Referanser

1. Barne- og likestillingsdepartementet. Endringer i barnevernloven (barnevernreformen). Prop.73 L (2016-2017).
2. Barne- og familiedepartementet. FNs konvensjon om barnets rettigheter. Vedtatt av de forente nasjoner 20. november 1989 Ratifisert av Norge 8. januar 1991.Revidert oversettelse mars 2003 med tilleggsprotokoller. Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2004/0004/ddd/pdfv/178931-fns_barnekonvensjon.pdf
3. Barne-, Ungdoms- og Familiedirektoratet. Handlingsplan for å bedre tillit mellom etniske minoritetsmiljøer og barnevern 2016-2021. 2017;2.Tilgjengelig fra: https://bufdir.no/globalassets/global/Handlingsplan_for_a_bedre_tillit_mellom_barnevern_og_etniske_minoritetsmiljoer_2016_2021.pdf.
4. Kommunal- og regionaldepartementet. Nasjonale minoritetar i Noreg - om statleg politikk overfor jødar, kvener, rom, romanifolket og skogfinnar. Meld. St. 15 (2000-2001).
5. Statistisk sentralbyrå. Minifakta om Norge. 2015. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/minifakta-om-norge>
6. Statistisk sentralbyrå. Slik definerer SSB innvandrere. 2019. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/slik-definerer-ssb-innvandrere>
7. Statistisk sentralbyrå. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre [Oppdatert 09.03.2020; lest 07.04.2020]. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/innvbe>
8. Barne-, Ungdoms- og Familiedirektoratet. Barnevernstiltak til barn og unge med innvandrerbakgrunn [Oppdatert 02.03.2020; lest 07.04.2020]. Tilgjengelig fra: https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnevern/Barnevernstiltak_blant_barn_med_ulik_landbakgrunn
9. Paulsen VT, Kristin Berg, Kristin. Møter mellom innvandrere og barnevernet-Kunnskapsstatus. 2014.
10. Fylkesnes MK. Frykt, forhandlinger og deltakelse. Ungdommer og foreldre med etnisk minoritetsbakgrunn i møte med den norske barnevernstjenesten. Universitetet i Bergen; 2018.
11. Nwosu EC. Barnevernets linkerarbeider prosjekt 2014 - 2016 rapport. 2014.
12. Rugkåsa M, Eide K, Ylvisaker S. Barnevernets møte med barn og familier minoritet. 2015;92:98-106.
13. Berg B, Paulsen V, Midjo T, Haugen GMD, Garvik M, Tøssebro J. Myter og realiteter: Innvandreres møter med barnevernet.Trondheim: NTNU; 2017. .
14. Holm-Hansen J, Haaland T, Myrvold T. Flerkulturelt barnevern: en kunnskapsoversikt: Norsk institutt for by-og regionforskning; 2007.
15. Verrept H. What are the roles of intercultural mediators in health care and what is the evidence on their contributions and effectiveness in improving accessibility

- and quality of care for refugees and migrants in the WHO European Region? 2019.
16. Evans L, Green S, Sharma K, Marinho F, Thomas P. Improving access to primary mental health services: are link workers the answer? *London journal of primary care* 2014;6(2):23-8.
 17. Proba Samfunnsanalyse. Evaluering av forsøk med linkarbeidere integrering gjennom bruk av ressurser fra eget miljø. 2013;8. Tilgjengelig fra: <https://www.imdi.no/contentassets/5847c232556c4ac3bd8e6e922fd44006/rapport-2015-evaluering-av-forsok-med-linkarbeidere-integrering-gjennom-bruk-av-ressurser-fra-eget-miljo.pdf>
 18. Arksey H, O'Malley L. Scoping studies: towards a methodological framework. *International journal of social research methodology* 2005;8(1):19-32.
 19. Levac D, Colquhoun H, O'Brien KK. Scoping studies: advancing the methodology. *Implementation science* 2010;5(1):69.
 20. Veritas Health Innovation. Covidence systematic review software. Veritas Health Innovation Melbourne, VIC; 2016.
 21. Gray B. Working with families in Tower Hamlets: an evaluation of the Family Welfare Association's Family Support Services. *Health & social care in the community* 2002;10(2):112-22.
 22. Korbøl A. Linkarbeidet i Oslo, en begynnende oversikt. Oslo: NAKMI; 2004.
 23. Critical Appraisal Skills Programme. CASP Checklists 2018 [Available from: <https://casp-uk.net/casp-tools-checklists/>].
 24. Brar-Josan N, Yohani SC. A framework for counsellor-cultural broker collaboration. *Canadian Journal of Counselling and Psychotherapy* 2014;48(2):81-99.
 25. Lin C-H, Chiang PP, Lux EA, Lin H-F. Immigrant social worker practice: An ecological perspective on strengths and challenges. *Children and Youth Services Review* 2018;87:103-13.
 26. Pang YL, Dinora P, Yarbrough D. The gap between theory and practice: using cultural brokering to serve culturally diverse families of children with disabilities. *Disabil Soc* 2019;35(3):366-88.
 27. Genova A, Barberis E. Social workers and intercultural mediators: challenges for collaboration and intercultural awareness. *European Journal of Social Work* 2018;22(6):908-20.
 28. Yohani S, Kirova A, Georgis R, Gokiart R, Mejia T, Chiu Y. Cultural Brokering with Syrian Refugee Families with Young Children: An Exploration of Challenges and Best Practices in Psychosocial Adaptation. *J Int Migr Integr* 2019;20(4):1181-202.

Vedlegg

1: Søkestrategi

Vedlegg 1: Søkestrategi

SAPA PsycINFO (Ovid), Embase (Ovid), MEDLINE (Ovid)

Ovid MEDLINE(R) and Epub Ahead of Print, In-Process & Other Non-Indexed Citations, Daily and Versions(R) 1946 to April 14, 2020; Embase 1974 to 2020 April 14; APA PsycInfo 1806 to April Week 1 2020 Søkegrensesnitt: Advanced search Søkedato: 15.04.2020		
1	(Minority Groups/ or Ethnic Groups/ or exp Indigenous People/ or exp "Emigrants and Immigrants"/ or Refugees/ or exp Human Migration/ or "Transients and Migrants"/ or eh.fs.) use ppezv [MEDLINE]	250154
2	(exp Ancestry Group/ or exp Ethnic Group/ or exp Migration/ or exp Migrant/) use oomezd [Embase]	449605
3	(Minority Groups/ or exp "Racial and Ethnic Groups"/ or Immigration/ or exp Human Migration/) use psyh [APA PsycINFO]	161810
4	(refugee* or immigrant* or (asyl* adj1 seek*) or foreign* or ethnic* or multiethnic* or (minority adj (group* or population*)) or racial* or (multi adj cultural*) or multicultural* or (newly adj arrived) or ((family or families) adj2 reuni*) or resettl* or dispers* or dislocat* or migrant* or transient*).tw,kw,kf,id.	2069828
5	(indigenous or native* or non-native* or ancestry or aborigin* or Maori? or Sami? or Eskimo? or inuit? or Romani? or Gypsies or Gipsies or Latino? or Hispanic?).tw,kw,kf,id.	816036
6	(exp Family/ or Adolescent/ or exp Child/ or exp Infant/ or Minors/ or Young Adult/) use ppezv	4010938
7	(exp Family/ or Juvenile/ or exp Adolescent/ or exp Child/) use oomezd	3571875
8	(exp Family/ or exp Family Members/ or exp Family Crises/ or exp Dysfunctional Family/ or exp Family Conflict/ or exp Family Intervention/ or exp Parenting/ or Orphans/ or ("100" or "120" or "140" or "160" or "180" or "200" or "320").ag.) use psyh	1308363

9	(adolescen* or child? or childhood or children? or boy? or girl? or juvenile? or kid? or minor? or orphan? or preschooler? or preschooler? or pubescent? or teen? or teenager? or underage* or school age* or schoolage* or schooler? or youngster? or youth? or (young adj (adult? or m?n or wom?n or people or person?))).tw,kw,kf,id.	5594227
10	(aunt? or brother? or daughter? or family or families or grandchild* or granddaughter? or grandparent? or grandson? or father? or mother? or parent? or parental or parenting or sibling? or sister? or son? or spouse? or uncle?).tw,kw,kf,id.	4065327
11	(Child Guidance/ or Child Protective Services/ or exp Child Welfare/ or Custodial Care/ or exp Mental Health Services/ or exp Social Work/) use ppezv	137413
12	(Child Protection/ or Child Welfare/ or Community Mental Health Center/ or exp Mental Health Care/ or exp Social Care/ or Social Welfare/) use oomezd	310707
13	(Child Custody/ or exp Child Welfare/ or exp Mental Health Services/ or exp Mental Health Programs/ or Protective Services/ or Social Casework/) use psych	79488
14	((adolescen* or child? or children? or juvenile? or family or families or parent* or youth?) adj3 (casework or custod* or protect* or support* or welfare)).tw,kw,kf,id.	185724
15	(social adj3 (care or casework or service* or support or welfare or work*)).tw,kw,kf,id.	321984
16	(family adj3 (care or casework or service* or support or welfare)).tw,kw,kf,id.	94962
17	((mental or psychiatric or psychosocial or psycho social) adj3 (care or healthcare or nursing or service? or support*)).tw,kw,kf,id.	212844
18	child guidance?.tw,kw,kf,id.	4568
19	(Cultural Competency/ or Peer Group/) use ppezv	25538
20	(Cultural Competence/ or Peer Group/) use oomezd	29156
21	(Cultural Sensitivity/ or Peer Counseling/) use psych	8046
22	(link worker* or linkworker* or liaison* or (build* adj3 bridge*) or bridging or social prescribing or ((cultural* or intercultural* or multicultural* or transcultural*) adj3 (broker* or competent* or intermediar* or mediator* or mentor* or middleman or middlemen or moderator* or navigator* or responsiv* or sensitiv* or translator*))).tw,kw,kf,id.	157158
23	((lay adj3 (advis* or assist* or coach* or counsel* or help* or people* or person* or support or volunteer* or worker*)) or (peer adj3 (advis* or assist* or coach* or counsel* or help* or "to peer" or support))).tw,kw,kf,id.	219049
24	or/1-5	3186708
25	or/6-10	12920115
26	or/11-18	1016837
27	or/19-23	399554
28	24 and 25 and 26 and 27	6528
29	limit 27 to yr="2000 -Current" [MEDLINE: 1542; Embase: 1999; APA PsycINFO: 2414]	5955

CINAHL (EBSCO)

Søkegrensesnitt: Advanced search Søkedato: 15.04.2020		
S1	(MH "Ethnic Groups") OR (MH "Indigenous Peoples+") OR (MH "Gypsies") OR (MH "Minority Groups")	(60,027)
S2	TI(refugee* OR immigrant* OR (asyl* N0 seek*) OR foreign* OR ethnic* OR multiethnic* OR (minority W0 (group* OR population*)) OR racial* OR (multi W0 cultural*) OR multicultural* OR (newly W0 arrived) OR ((family OR families) N1 reuni*) OR resettl* OR dispers* OR dislocat* OR migrant* OR transient*) OR AB(refugee* OR immigrant* OR (asyl* N0 seek*) OR foreign* OR ethnic* OR multiethnic* OR (minority W0 (group* OR population*)) OR racial* OR (multi W0 cultural*) OR multicultural* OR (newly W0 arrived) OR ((family OR families) N1 reuni*) OR resettl* OR dispers* OR dislocat* OR migrant* OR transient*)	(162,540)
S3	TI(indigenous OR native* OR non-native* OR ancestry OR aborigin* OR Maori* OR Sami OR Eskimo* OR inuit* OR Romani* OR Gypsies OR Gipsies OR Latino# OR Hispanic#) OR AB(indigenous OR native* OR non-native* OR ancestry OR aborigin* OR Maori* OR Sami OR Eskimo* OR inuit* OR Romani* OR Gypsies OR Gipsies OR Latino# OR Hispanic#)	(69,640)
S4	(MH "Family+") OR (MH "Parents+") OR (MH "Adolescence") OR (MH "Child+") OR (MH "Minors (Legal)") OR (MH "Young Adult")	(1,247,177)
S5	TI(adolescen* OR child# OR childhood OR children# OR boy# OR girl# OR juvenile# OR kid# OR minor# OR orphan# OR preschooler# OR pre-schooler# OR pubescent# OR teen# OR teenager# OR underage* OR school age* OR schoolage* OR schooler# OR youngster# OR youth# OR (young W0 (adult# OR m#n OR wom#n OR people OR person#))) OR AB(adolescen* OR child# OR childhood OR children# OR boy# OR girl# OR juvenile# OR kid# OR minor# OR orphan# OR preschooler# OR pre-schooler# OR pubescent# OR teen# OR teenager# OR underage* OR school age* OR schoolage* OR schooler# OR youngster# OR youth# OR (young W0 (adult# OR m#n OR wom#n OR people OR person#)))	(701,081)
S6	TI(aunt# OR brother# OR daughter# OR family OR families OR grandchild* OR granddaughter# OR grandparent# OR grandson# OR father# OR mother# OR parent# OR parental OR parenting OR sibling# OR sister# OR son# OR spouse# OR uncle#) OR AB(aunt# OR brother# OR daughter# OR family OR families OR grandchild* OR granddaughter# OR grandparent# OR grandson# OR father# OR mother# OR parent# OR parental OR parenting OR sibling# OR sister# OR son# OR spouse# OR uncle#)	(448,639)

S7	(MH "Child Welfare+") OR (MH "Mental Health Services+") OR (MH "Residential Care") OR (MH "Social Work+")	(138,649)
S8	TI((adolescen* OR child# OR children# OR juvenile# OR family OR families OR parent* OR youth#) N2 (casework OR custod* OR protect* OR support* OR welfare)) OR AB((adolescen* OR child# OR children# OR juvenile# OR family OR families OR parent* OR youth#) N2 (casework OR custod* OR protect* OR support* OR welfare))	(41,206)
S9	TI(social N2 (care OR casework OR service* OR support OR welfare OR work*)) OR AB(social N2 (care OR casework OR service* OR support OR welfare OR work*))	(77,195)
S10	TI(family N2 (care OR casework OR service# OR support OR welfare)) OR AB(family N2 (care OR casework OR service# OR support OR welfare))	(30,063)
S11	TI((mental OR psychiatric OR psychosocial OR psycho social) N2 (care OR healthcare OR nursing OR service# OR support*)) OR AB((mental OR psychiatric OR psychosocial OR psycho social) N2 (care OR healthcare OR nursing OR service# OR support*))	(46,620)
S12	TI(child guidance#) OR AB(child guidance#)	(864)
S13	(MH "Cultural Competence") OR (MH "Peer Counseling")	(11,940)
S14	TI("link worker*" OR linkworker* OR liaison* OR (build* N2 bridge*) OR bridging OR "social prescribing" OR ((cultural* OR intercultural* OR multicultural* OR transcultural*) N2 (broker* OR competen* OR intermediar* OR mediator* OR mentor* OR middleman OR middlemen OR moderator* OR navigator* OR responsiv* OR sensitiv* OR translator*))) OR AB("link worker*" OR linkworker* OR liaison* OR (build* N2 bridge*) OR bridging OR "social prescribing" OR ((cultural* OR intercultural* OR multicultural* OR transcultural*) N2 (broker* OR competen* OR intermediar* OR mediator* OR mentor* OR middleman OR middlemen OR moderator* OR navigator* OR responsiv* OR sensitiv* OR translator*)))	(24,095)
S15	TI((lay N2 (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR people* OR person* OR support OR volunteer* OR worker*)) OR (peer N2 (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR "to peer" OR support))) OR AB((lay N2 (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR people* OR person* OR support OR volunteer* OR worker*)) OR (peer N2 (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR "to peer" OR support)))	(42,837)
S16	S1 OR S2 OR S3	(236,917)
S17	S4 OR S5 OR S6	(1,591,847)
S18	S7 OR S8 OR S9 OR S10 OR S11 OR S12	(267,932)
S19	S13 OR S14 OR S15	(72,633)
S20	S16 AND S17 AND S18 AND S19 Limiters: Published Date: 2000101-; Exclude MEDLINE records	(833)

Cochrane Library - Cochrane Database of Systematic Reviews, Cochrane Central Register of Controlled Trials (Wiley)

Cochrane Database of Systematic Reviews, Issue 4 of 12, April 2020

Cochrane Central Register of Controlled Trials, Issue 4 of 12, April 2020
Søkegrensesnitt: Advanced search – Search Manager
Søkedato: 15.04.2020

#1	([mh ^"Minority Groups"] OR [mh "Emigrants and Immigrants"] OR [mh ^Refugees] OR [mh ^"Cultural Diversity"] OR [mh "Human Migration"])	6888
#2	(refugee* OR immigrant* OR (asyl* NEXT seek*) OR foreign* OR ethnic* OR multiethnic* OR (minority NEXT (group* OR population*)) OR racial* OR (multi NEXT cultural*) OR multicultural* OR (newly NEXT arrived) OR ((family OR families) NEAR/2 reuni*) OR resettl* OR dispers* OR dislocat* OR migrant* OR transient*):ab,ti	32095
#3	(indigenous OR native* OR non-native* OR ancestry OR aborigin* OR Maori* OR Sami* OR inuit* OR Eskimo* OR Romani* OR Gypsies OR Gipsies OR Latino* OR Hispanic*):ab,ti	10605
#4	(refugee* OR immigrant* OR (asyl* NEXT seek*) OR foreign* OR ethnic* OR multiethnic* OR (minority NEXT (group* OR population*)) OR racial* OR (multi NEXT cultural*) OR multicultural* OR (newly NEXT arrived) OR ((family OR families) NEAR/2 reuni*) OR resettl* OR dispers* OR dislocat* OR migrant* OR transient*)	39298
#5	(indigenous OR native* OR non-native* OR ancestry OR aborigin* OR Maori* OR Sami* OR inuit* OR Eskimo* OR Romani* OR Gypsies OR Gipsies OR Latino* OR Hispanic*)	17838
#6	([mh ^"Child Guidance"] OR [mh ^"Child Protective Services"] OR [mh "Child Welfare"] OR [mh ^"Custodial Care"] OR [mh "Mental Health Services"] OR [mh "Social Work"])	7046
#7	((adolescen* OR child? OR children? OR juvenile? OR family OR families OR parent* OR youth?) NEAR/3 (casework OR custod* OR protect* OR support* OR welfare)):ab,ti	4974
#8	(social NEAR/3 (care OR casework OR service* OR support OR welfare OR work*)):ab,ti	8639
#9	(family NEAR/3 (care OR casework OR service* OR support OR welfare)):ab,ti	2586
#10	((mental OR psychiatric OR psychosocial OR psycho NEXT social) NEAR/3 (care OR healthcare OR nursing OR service? OR support*)):ab,ti	5366
#11	(child NEXT guidance?):ab,ti	17
#12	((adolescen* OR child? OR children? OR juvenile? OR family OR families OR parent* OR youth?) NEAR/3 (casework OR custod* OR protect* OR support* OR welfare))	6116
#13	(social NEAR/3 (care OR casework OR service* OR support OR welfare OR work*))	15005
#14	(family NEAR/3 (care OR casework OR service* OR support OR welfare))	4202
#15	((mental OR psychiatric OR psychosocial OR psycho NEXT social) NEAR/3 (care OR healthcare OR nursing OR service? OR support*))	10160
#16	(child NEXT guidance?)	31
#17	[mh ^"Cultural Competency"] OR [mh ^"Peer Group"]	1472
#18	(link NEXT worker* OR linkworker* OR liaison* OR (build* NEAR/3 bridge*) OR bridging OR "social prescribing" OR ((cultural*	2501

	OR intercultural* OR multicultural* OR transcultural*) NEAR/3 (broker* OR competen* OR intermediar* OR media- tor* OR mentor* OR middlemen OR middleman OR modera- tor* OR navigator* OR responsiv* OR sensitiv* OR transla- tor*)):ab,ti	
#19	((lay NEAR/3 (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR people* OR person* OR support OR volunteer* OR worker*)) OR (peer NEAR/3 (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR "to peer" OR support))):ab,ti	2617
#20	(link NEXT worker* OR linkworker* OR liaison* OR (build* NEAR/3 bridge*) OR bridging OR "social prescribing" OR ((cultural* OR intercultural* OR multicultural* OR transcultural*) NEAR/3 (broker* OR competen* OR intermediar* OR media- tor* OR mentor* OR middlemen OR middleman OR modera- tor* OR navigator* OR responsiv* OR sensitiv* OR transla- tor*)))	3245
#21	((lay NEAR/3 (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR people* OR person* OR support OR volunteer* OR worker*)) OR (peer NEAR/3 (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR "to peer" OR support))	3290
#22	((#1 OR #2 OR #3) AND (#6 OR #7 OR #8 OR #9 OR #10 OR #11) AND (#16 OR #17 OR #18)) with Cochrane Library publication date from Jan 2000 to present, in Cochrane Reviews	4
#23	((#1 OR #4 OR #5) AND (#6 OR #12 OR #13 OR #14 OR #15) AND (#16 OR #19 OR #20)) with Publication Year from 2000 to present , in Trials	244

Epistemonikos (Epistemonikos Foundation)

Søkegrensesnitt: Advanced Search – Title/Abstract		
Publication Year: 2000-2020		
Søkedato: 15.04.2020		
1	((refugee* OR immigrant* OR (asyl* AND seek*) OR for- eign* OR ethnic* OR multiethnic* OR "minority group" OR "minority groups" OR "minority popu- lation" OR "minority populations" OR racial* OR "multi cultural" OR multi-cultural OR multicul- tural OR "newly arrived" OR ((family OR families) AND reuni*) OR resettl* OR dispers* OR dislocat* OR migrant* OR transient* OR indigenous OR na- tive* OR non-native* OR ancestry OR aborigin* OR Maori* OR Sami OR inuit* OR Eskimo* OR Rom- ani* OR Gypsies OR Gipsies OR Latino* OR His- panic*) AND ("child custody" OR "child protec- tion" OR "child protective" OR "child support" OR "child welfare" OR "social care" OR "social casework" OR "social service" OR "social services" OR "social support" OR "social welfare" OR "social work" OR "family care" OR "family casework" OR "family service" OR "family services" OR "family support" OR "family welfare" OR mental OR psy- chiatric OR psychosocial OR psycho-social OR	Broad Synthesis: 4 Systematic Review: 79

	<p>"psycho-social") AND ("link worker" OR "link workers" OR linkworker* OR liaison* OR (build* AND bridge*) OR bridging OR "social prescribing" OR ((cultural* OR intercultural* OR multicultural* OR transcultural*) AND (broker* OR competen* OR intermediar* OR mediator* OR mentor* OR middleman OR middlemen OR moderator* OR navigator* OR responsiv* OR sensitiv* OR translator*)) OR ((lay OR peer) AND (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR "to-peer" OR people* OR person* OR support OR volunteer* OR worker*))))</p>	
--	--	--

Sociological Abstracts, inkludert Social Services Abstracts (ProQuest)

Søkegrensesnitt: Advanced search		
Søkedato: 15.04.2020		
S1	<p>SUBJECT.EXACT("Middleman Minorities") OR SUBJECT.EXACT("Ethnic Groups") OR SUBJECT.EXACT("Race") OR SUBJECT.EXACT("Minority Groups") OR SUBJECT.EXACT.EXPLODE("Migration") OR SUBJECT.EXACT("Undocumented Immigrants") OR SUBJECT.EXACT("Migrants") OR SUBJECT.EXACT("Immigrants") OR SUBJECT.EXACT("Relocation") OR SUBJECT.EXACT("Refugees") OR SUBJECT.EXACT("Asylum") OR TI(refugee? OR immigrant? OR (asyl* NEAR/0 seek*) OR foreign* OR ethnic* OR multiethnic* OR (minority PRE/0 (group? OR population?)) OR racial* OR (multi PRE/0 cultural) OR multicultural OR (newly PRE/0 arrived) OR ((family OR families) NEAR/1 reuni*) OR resettl* OR dispers* OR dislocat* OR migrant? OR transient? OR indigenous OR native? OR "non-native?" OR ancestry OR Maori? OR aborigin* OR Sami? OR Inuit* OR Eskimo? OR Romani? OR Gypsies OR Gipsies OR Latino? OR Hispanic*) OR AB(refugee? OR immigrant? OR (asyl* NEAR/0 seek*) OR foreign* OR ethnic* OR multiethnic* OR (minority PRE/0 (group? OR population?)) OR racial* OR (multi PRE/0 cultural) OR multicultural OR (newly PRE/0 arrived) OR ((family OR families) NEAR/1 reuni*) OR resettl* OR dispers* OR dislocat* OR migrant? OR transient? OR indigenous OR native? OR "non-native?" OR ancestry OR Maori? OR aborigin* OR Sami? OR Inuit* OR Eskimo? OR Romani? OR Gypsies OR Gipsies OR Latino? OR Hispanic*) AND YR(>=2000)</p>	260,538
S2	<p>SUBJECT.EXACT("Child Welfare Services") OR SUBJECT.EXACT("Child Custody") OR SUBJECT.EXACT("Mental Health Services") OR SUBJECT.EXACT("Community Mental Health") OR SUBJECT.EXACT("Social Work") OR SUBJECT.EXACT("Social Work Cases") OR TI(((adolescen* OR child? OR children? OR juvenile? OR family OR families OR parent* OR youth?) NEAR/2 (casework OR custod* OR protect* OR support OR welfare)) OR (social NEAR/2 (care OR casework OR service OR support OR welfare OR work*)) OR (family NEAR/2 (care</p>	195,174

	OR casework OR service? OR support OR welfare)) OR "child guidance?" OR mental OR psychiatric OR psychosocial OR "psycho social" OR "psycho-social") OR AB(((adolescen* OR child? OR children? OR juvenile? OR family OR families OR parent* OR youth?) NEAR/2 (casework OR custod* OR protect* OR support OR welfare)) OR (social NEAR/2 (care OR casework OR service OR support OR welfare OR work*)) OR (family NEAR/2 (care OR casework OR service? OR support OR welfare)) OR "child guidance?" OR mental OR psychiatric OR psychosocial OR "psycho social" OR "psycho-social") AND YR(>=2000)	
S3	TI("link worker?" OR linkworker? OR liaison? OR (build* AND bridge?) OR bridging OR "social prescribing" OR ((cultural OR intercultural OR multicultural OR transcultural) NEAR/2 (broker* OR competen* OR intermediar* OR mediator* OR mentor* OR middleman OR middlemen OR moderator? OR navigator? OR responsiv* OR sensitiv* OR translator?)) OR ((lay OR peer) NEAR/2 (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR "to-peer" OR people? OR person? OR support OR volunteer? OR worker?))) OR AB("link worker?" OR linkworker? OR liaison? OR (build* AND bridge?) OR bridging OR "social prescribing" OR ((cultural OR intercultural OR multicultural OR transcultural) NEAR/2 (broker* OR competen* OR intermediar* OR mediator* OR mentor* OR middleman OR middlemen OR moderator? OR navigator? OR responsiv* OR sensitiv* OR translator?)) OR ((lay OR peer) NEAR/2 (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR "to-peer" OR people? OR person? OR support OR volunteer? OR worker?))) AND YR(>=2000)	12,925
S4	(S1 AND S2 AND S3) [Publication years 2000-2020]	1,015

SveMed+ (Karolinska institutet)

Søkegrensesnitt: Enkel søkning		
Søkedato: 15.04.2020		
1	((refugee* OR immigrant* OR (asyl* AND seek*) OR foreign* OR ethnic* OR multiethnic* OR "minority group" OR "minority groups" OR "minority population" OR "minority populations" OR racial* OR "multi cultural" OR multi-cultural OR multicultural OR "newly arrived" OR ((family OR families) AND reuni*) OR resettl* OR dispers* OR dislocat* OR migrant* OR transient* OR indigenous OR native* OR non-native* OR ancestry OR aborigin* OR Maori* OR Sami OR inuit* OR Eskimo* OR Romani* OR Gypsies OR Gipsies OR Latino* OR Hispanic*) AND ("child custody" OR "child protection" OR "child protective" OR "child support" OR "child welfare" OR "social care" OR "social casework" OR "social service" OR "social services" OR "social support" OR "social welfare" OR "social work" OR "family care" OR "family casework" OR "family service" OR "family services" OR "family support" OR "family welfare" OR mental OR psychiatric OR psychosocial OR psycho-social OR "psycho-so-	22

	cial") AND ("link worker" OR "link workers" OR link-worker* OR liaison* OR (build* AND bridge*) OR bridging OR "social prescribing" OR ((cultural* OR intercultural* OR multicultural* OR transcultural*) AND (broker* OR competent* OR intermediar* OR mediator* OR mentor* OR middleman OR middlemen OR moderator* OR navigator* OR responsiv* OR sensitiv* OR translator*)) OR ((lay OR peer) AND (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR "to-peer" OR people* OR person* OR support OR volunteer* OR worker*))))	
--	---	--

Web of Science (Clarivate)

Web of Science Indexes=SCI-EXPANDED, SSCI, ESCI Timespan=2000-2020		
Søkegrensesnitt: Advanced search		
Søkedato: 15.04.2020		
#1	TS=(refugee* OR immigrant* OR (asyl* NEAR/0 seek*) OR foreign* OR ethnic* OR multiethnic* OR (minority ADJ (group* OR population*)) OR racial* OR ("multi" NEAR/0 cultural*) OR multicultural* OR ("newly" NEAR/0 "arrived") OR (("family" OR "families") NEAR/1 reuni*) OR resettl* OR dispers* OR dislocat* OR migrant* OR transient*)	1,537,469
#2	TS=("indigenous" OR native\$ OR non-native\$ OR "ancestry" OR aborigin* OR Maori\$ OR "Sami" OR inuit\$ OR Eskimo\$ OR Romani* OR "Gypsies" OR "Gipsies" OR Latino\$ OR Hispanic\$)	428,973
#3	TS=(adolescen* OR child\$ OR "childhood" OR children\$ OR boy\$ OR girl\$ OR juvenile\$ OR kid\$ OR minor\$ OR orphan\$ OR preschooler\$ OR pre-schooler4 OR pubescent\$ OR teen\$ OR teenager\$ OR underage* OR "school age*" OR schoolage* OR schooler\$ OR youngster\$ OR youth\$ OR (young NEAR/0 (adult\$ OR m?n OR wom?n OR people OR person\$)))	2,033,722
#4	TS=(aunt\$ OR brother\$ OR daughter\$ OR "family" OR "families" OR grandchild* OR granddaughter\$ OR grandparent\$ OR grandson\$ OR father\$ OR mother\$ OR parent\$ OR "parental" OR "parenting" OR sibling\$ OR sister\$ OR son\$ OR spouse\$ OR uncle\$)	1,793,171
#5	TS=((adolescen* OR child\$ OR children\$ OR juvenile\$ OR "family" OR "families" OR parent* OR youth\$) NEAR/2 (casework OR custod* OR protect* OR support* OR "welfare"))	60,126
#6	TS=(("social" NEAR/2 ("care" OR "casework" OR service* OR "support" OR "welfare" OR work*)) OR ("family" NEAR/2 ("care" OR "casework" OR service* OR "support" OR "welfare")))	149,673
#7	TS=(("mental" OR "psychiatric" OR "psychosocial" OR "psycho social" OR "psycho-social") NEAR/2 ("care" OR "healthcare" OR "nursing" OR service\$ OR support*))	52,802
#8	TS=("child guidance\$")	123
#9	TS=("link worker\$" OR linkworker\$ OR liaison\$ OR (build* NEAR/2 bridge*) OR "bridging" OR "social prescribing" OR ((cultural* OR intercultural* OR multicultural* OR transcultural*) NEAR/2 (broker* OR competent* OR intermediar* OR mediator\$ OR mentor* OR "middleman" OR "middlemen"	97,861

	OR moderator\$ OR navigator\$ OR responsiv* OR sensitiv* OR translator\$))	
#10	TS=(("lay" NEAR/2 (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR people* OR person* OR "support" OR volunteer\$ OR worker\$)) OR ("peer" NEAR/2 (advis* OR assist* OR coach* OR counsel* OR help* OR "to peer" OR "support")))	22,831
#11	((#1 OR #2) AND (#3 OR #4) AND (#5 OR #6 OR #7 OR #8) AND (#9 OR #10))	1,117

Søkestrategi Google

Norsk søk:

minoritet|minoriteter|minoritetsbakgrunn|etnisk|etnisitet|innvandrere|innvandrere|urbefolkning familie|familier|barn|ungdom|tenåring barnevern|barnevernet|barneverntjeneste|barneverntjenesten|barneverntjenester|sosialtjeneste|"psykisk helse-tjeneste"|"psykisk helsevern"|"psykisk helsehjelp" brobygger|linkarbeid|linkarbeider|kulturfolk|kulturoversetter filetype:pdf site:.no
Treff: 3460

Dansk søk:

minoritet|minoriteter|minoritetsbaggrund|etnicitet|indvandrere|indvandring|indvandrerbaggrund|"Indfødte folk" familie|familier|børn|forældre|ungdom|teenager brobygger|brobyggere|brobygning|linkarbejder|kulturmentor socialstyrelsen|familiepleje|"sociale tjenester"|"social bistand"|"psykisk sundhed"|"mental sundhed" filetype:pdf site:.dk
Treff: 2370

Svensk:

invandrare|minoritetsbakgrund|minoritet|invandrarbakgrund|minoritet|minoriteter|urfolk|"nationella minoriteter" barn|tonåring|familj|familjer brobyggare|kulturfolk|"bygga broar"|brobyggande|"interkulturellt social arbete" barnavård|socialtjänster|socialbidrag|socialstyrelsen|försörjningsstöd|"individ- och familjeomsorg" filetype:pdf site:.setreff: 4350

2: Ekskluderte studier

Liste over ekskluderte publikasjoner lest i fulltekst.

Studie	Begrunnelse
Ali A. Et flerkulturelt barnevern? - Hvordan fremme dialog mellom barnevernet og etniske minoriteter. Tidsskriftet Norges Barnevern 2015;92(2):148-50.	Ikke linkarbeidere
Al-Krenawi A, Graham J. The Cultural Mediator: Bridging the Gap Between a Non-Western Community and Professional Social Work Practice. Brit J Soc Work 2001;31:665-86.	Ikke en empirisk studie
Amodeo M, Peou S, Grigg-Saito D, Berke H, Pin-Riebe S, Jones LK. Providing culturally specific substance abuse services in refugee and immigrant communities: lessons from a Cambodian treatment and demonstration project. J Soc Work Pract Addic 2004;4(3):23-46.	Ikke en empirisk studie
Andrews JO, Felton G, Wewers ME, Heath J. Use of community health workers in research with ethnic minority women. J Nurs Scholarship 2004;36(4):358-65.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Auger A. Moving toward reconciliation in indigenous child welfare. Child welfare 2012;91(3):31-45.	Ikke linkarbeidere, ikke en empirisk studie
Bailie JL. The role of ethnic cultural brokers and social networks in access to refugee resettlement services: An analysis of Sudanese refugee resettlement in Omaha, Nebraska. 2010;71.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Baraldi C. Interpreting as mediation of migrants' agency and institutional support. A case analysis. J. Pragmat 2018;125:13-27.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Berg B, Paulsen V, Midjo T, Haugen GMD, Garvik M, Tøssebro J. Myter og realiteter: Innvandreres møter med barnevernet. 2017.	Ikke linkarbeidere
Berggrav S. Tåler noen barn mer juling? En kartlegging av hjelpeapparatets håndtering av vold mot barn i minoritetsfamilier. 2013. Tilgjengelig fra: https://www.nsf.no/Content/1137481/Rapport32T-27ler32noen32barn32mer32juling.pdf%20(84	Ikke en empirisk studie
Bjørknes R, Jakobsen R, Nærde A. Recruiting ethnic minority groups to evidence-based parent training. Who will come and how? Child Youth Serv Rev 2011;33(2):351-7.	Ikke linkarbeidere
Bjørknes R, Manger T. Can parent training alter parent practice and reduce conduct problems in ethnic minority children? A randomized controlled trial. Prev Sci 2013;14(1):52-63.	Ikke linkarbeidere

Blacklock AS, Bonser G, Hayden P, Menzies K, Blacklock C. Stronger ways of working with aboriginal children and families. <i>Dev Pract</i> 2016;(44):98-100.	Ikke linkarbeidere, ikke en empirisk studie
Bohannon T, Gonzalez C, Summers A. Assessing the relationship between a peer-mentoring program and case outcomes in dependency court. <i>Special Issue: Building the Evidence Base for In-Home Child Welfare Services</i> . 2016;10(2):176-196.	Feil populasjon
Brar-Josan N, Yohani SC. Cultural brokers' role in facilitating informal and formal mental health supports for refugee youth in school and community context: a Canadian case study. <i>Brit J Guid Couns</i> 2019;47(4):512-523	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Brar-Josan N. Bridging the gap: Educational cultural brokers supporting the mental health of refugee youth. <i>Brit J Guid Couns</i> 2011; 47(4):512-523.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Briesmaster MA. Parenting educators of Mexican Americans in correctional and community-based settings. ProQuest 2006.	Ikke linkarbeidere
Carlson Y. Hvordan gripe de ugripelige unge med minoritetsbakgrunn. Oslo: Norsk institutt for by- og regionforskning. 2006.	Ikke linkarbeidere
Castiglioni M. The Role of the Linguistic-Cultural Mediator in a Project of Community Promotion of Health. <i>Studi Emigrazione/Migration Studies</i> 2007;44(165):127-140.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Chien WT, Chan SW. One-year follow-up of a multiple-family-group intervention for Chinese families of patients with schizophrenia. <i>Psychiat serv (washington, D.C.)</i> 2004;55(11):1276-1284	Ikke linkarbeidere
Coben JR. Building a bridge: Lessons Learned From Family Mediation Training for the Hmong Community of Minnesota. <i>Family Court Review</i> 2002;40(3):338-349.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Cohen A J, Gershon I. When the State Tries to See Like a Family: Cultural Pluralism and the Family Group Conference in New Zealand. <i>Polar</i> 2015;38(1):9-29.	Ikke linkarbeidere
Condon LJ, McLean S. Keeping pre-school children healthy: a qualitative study of the experiences of parents who have migrated to the UK. <i>Arch Disease Child</i> 2016;101(Supplement 1):A370.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Cross SL, Drywater-Whitekiller V, Holder LA, Norris D, Caringi J, Trautman, A. NCWWI tribal traineeship programs: Promoting diversity in the child welfare workforce. <i>J Soc Work Educ</i> 2015;51(Suppl 2):S225-S238.	Ikke linkarbeidere, ikke en empirisk studie
Deloitte. Evaluering af Bydelsmødrene: Evalueringsrapport. 2015.	Ikke linkarbeidere

Evans L, Green S, Sharma K, Marinho F, Thomas P. Improving access to primary mental health services: are link workers the answer? <i>London J Prim Care</i> 2014;6(2):23-8.	Ikke familier eller minoritetsbarn
Fatimilehin IA. Building bridges in Liverpool: delivering CAMHS to black and minority ethnic children and their families. <i>Diss Abstr.J Integr Care</i> 2007;15(3):7-16.	Ikke linkarbeidere, ikke en empirisk studie
Finlay F, Dunne J, Guiton, G. Children acting as interpreters. <i>Arch Dis Child</i> 2017;102(Supplement 1):A23.	Ikke linkarbeidere (bruk av barn som tolker)
Folkhälsomyndigheten. Vägledning i lokalt och regionalt föräldrastödsarbete: Föräldrar spelar roll. 2014. Tilgjengelig fra: https://stenungsund.se/download/18.53109fda14940ea6f9c5d578/1497357625330/foraldrar-spelar-roll-vagledning-i-lokalt-och-regionalt-foraldrastodsarbete.pdf	Ikke linkarbeidere
Gibson C, Chatfeild K, O'Neill-Baker B, Newman T, Steele A. Gulburra (to understand): Aboriginal Ability Linker's person-centred care approach. <i>Disabil Rehabil</i> 2020; 1-7.	Ikke minoritetsfamilier eller barn
Holm-Hansen J, Haaland T, Myrvold T. Flerkulturelt barnevern: En kunnskapsoversikt: Norsk institutt for by-og regionforskning; 2007.	Overlapp med inkluderte studier
Hung SL, Zhou DR. Peer support program for Chinese low income mothers: An evaluation study and implications for practice. <i>J Child Fam Stud</i> 2017;26(9):2640-2652	Ikke minoritetsfamilier, ikke linkarbeidere
Isaacs S, Valaitis R, Newbold KB, Black M, Sargeant J. Brokering for the primary healthcare needs of recent immigrant families in Atlantic, Canada. <i>Prim Health Care Res Dev</i> 2013;14(1):63-79.	Ikke linkarbeidere, Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Jezewski MA, Sotnik P. Culture Brokering: Providing Culturally Competent Rehabilitation Services to Foreign-born Persons. Center for International Rehabilitation Research Information and Exchange; 2001. Tilgjengelig fra: https://books.google.no/books?id=Xr0NtwAACAAJ	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Jezewski MA, Sotnik P.. Culture Brokering: Providing Culturally Competent Rehabilitation Services to Foreign-born Persons: Center for International Rehabilitation Research Information and Exchange; 2001. Tilgjengelig fra https://books.google.no/books?id=Xr0NtwAACAAJ	Duplikat
Johnson A. Making Connections: Cultural Brokering Programs Help Bridge the Gap between Providers and the Community. <i>HCP Live</i> 2009.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Johnson MH, Walters MG, Armstrong MI. It takes a village: using a community-defined practice approach to develop a tribal in-home services Model for Alaska Native Families. <i>J Public Child Welf</i> 2015;9(5):487-505.	Ikke linkarbeidere

Juen B, Siller H, Lindenthal M, Snider L, Nielsen M, Muff ML, Wiedemann N. Lay counselling in humanitarian organisations: A field report on developing training materials for lay counsellors. <i>Intervention. Int Journal of Mental Health</i> , 2013;11:77-88. 2013;11(1):77-88.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Kiesel G, Meisner T, Romer G, Moller B. The use of interpreters in the work with refugee children, adolescents, their families and key persons in psychotherapeutic care system. <i>Dolmetschereinsatz in der Arbeit mit gefluchteten Kindern, Jugendlichen, ihren Familien und Bezugspersonen im psychotherapeutischen Versorgungskontext</i> . 2017;66(4):304-312.	Ikke en empirisk studie
Kirmayer L, Groleau D, Guzder J. Development and evaluation of the cultural consultation service. In Kirmayer, L.J., Rousseau, C. Guzder, J. (eds) <i>Cultural Consultation: Encountering the other in mental health care</i> . In: 2014. p. 21-46.	Ikke linkarbeidere
Korbøl A. Linkarbeidet i Oslo, en begynnende oversikt. Oslo: NAKMI; 2004.	Ikke en empirisk studie (mangler beskrivelse av metode og analyser)
Lan S. Race, class and the politics of multicultural learning: Chinese immigrant workers and the brokered American dream in Chicago. <i>City & Society</i> 2007;19(2):254-286.	Ikke linkarbeidere
Länsstyrelsen. Romsk inkludering: Årsrapport 2018. 2019. Tilgjengelig fra: https://www.lansstyrelsen.se/download/18.338e9bd4169d8d48e31b30c/1554965365321/Rapport%202019-9%20Romsk%20inkludering%20%20C3%A5rsrapport%202018.pdf	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Länsstyrelsen. Romsk inkludering lokalt – nuläget i kommuner med statligt stöd 2012–2017. 2018. Tilgjengelig fra: https://www.lansstyrelsen.se/download/18.7ab1493f1677d97be13b13d/1545033885129/Rapport%202018-26%20Romsk%20inkludering%20lokal%20%20E2%80%93%20nul%20%20C3%A4get%20i%20kommuner%20med%20statligt%20st%20%20C3%B6d%202012%20%20E2%80%93%202017.pdf	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Larsen CK. Tjetsjenia prosjektet "fra kriger til bærer av håp". 2011. Tilgjengelig fra: https://www.dam.no/prosjekter/fra-kriger-til-baerer-av-hap/	Ikke linkarbeidere
Lazarevic V. Effects of cultural brokering on individual well-being and family dynamics among immigrant youth. <i>J Adolescence</i> 2017;55:77-87.	Ikke linkarbeidere (barn som er kulturtolk for foreldre)
Lindsay S, Tetrault S, Desmarais C, King G, Piérart G. Social Workers as "Cultural Brokers" in Providing Culturally Sensitive Care to Immigrant Families Raising a Child with a Physical Disability. <i>Health Soc Work</i> 2014;39(2):e10-e20.	Ikke linkarbeidere

Liu, S-W. Bilingual social workers in mental health service provision: Cultural competence, language, and work experience. <i>Asian Soc Work Policy Rev</i> 2013;7(2):85-98.	Ikke linkarbeidere
López BG, Lezama E, Heredia D. Language brokering experience affects feelings toward bilingualism, language knowledge, use, and practices: A qualitative approach. <i>Hisp J Behav Sci</i> 2019;41(4):481-503.	Ikke linkarbeidere (barn i rollen som språk tolk)
Madsen TF. Bydelsmødre og medborgerskab: Tine Frimodt Madsen; 2014. Tilgjengelig fra: https://books.google.no/books?id=j5TurQEACAAJ	Ikke linkarbeidere
Malik S, Velazquez J. Cultural competence and the 'New Americans'. <i>Children's Voice</i> 2002;11(4):24-26.	Ikke en empirisk studie
McKenna B, Fernbacher S, Furness T, Hannon M. "Cultural brokerage" and beyond: piloting the role of an urban aboriginal mental health liaison officer. <i>BMC public health</i> 2015;15:881.	Ikke barn eller familier
Miller MG, Knowles M, Grieshaber S. Cultural support workers and long day care services. <i>Aust Educ Res</i> . 2011;38(3):275-291.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Mondy L, Mondy S. Engaging the community in childprotection programmes: The experience of NEWPIN in Australia. Special Issue: Child Protection at the Community Level. 2004;13(6):433-440.	Ikke linkarbeidere
Moro MR. How to better understand immigrant families and their children in order to give better care. <i>Soins. Psychiatrie</i> 2009;(260):17.	Ikke linkarbeidere
Munns A. Yanan Ngurra-ngu Walalja Halls Creek community families programme. <i>Neonatal, Paediatr Child Health Nurs</i> 2010;13(1):18-21.	Ikke en empirisk studie, ikke linkarbeidere
Munns A, Watts R, Hegney D, Walker, R. Effectiveness and experiences of families and support workers participating in peer-led parenting support programs delivered as home visiting programs: A comprehensive systematic review. <i>JBIDatabase of Systematic Reviews and Implementation Reports</i> 2016;14(10):167-208.	Ikke linkarbeidere (peer support)
Munns A, Toye C, Hegney D, Kickett M, Marriott R, Walker R. The emerging role of the urban-based aboriginal peer support worker: A Western Australian study. <i>Collegian (Royal College of Nursing, Australia)</i> 2016;23(4):355-61.	Ikke linkarbeidere (peer support)
Nadeau L, Measham T. Caring for migrant and refugee children: challenges associated with mental health care in paediatrics. <i>J Dev Behav Pediatr</i> 2006;27(2):145-54.	Ikke en empirisk studie
Neil GR. Kinship, friendship, and service provider social ties and how they influence well-being among newly resettled	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester

refugees. <i>Socius: Sociological Research for a Dynamic World</i> 2019;5	
Neves T. Practice note: Community mediation as social intervention. <i>Conflict Resolution Quarterly</i> 2009;26:481-95.	Ikke en empirisk studie
Neumayer SM, Skreslett A, Borchgrevink MC, Gravråkmo S m.fl. Psykososialt arbeid med flyktningbarn. Introduksjon og fagveileder. NKVTS, Oslo 2006.	Ikke linkarbeidere
Nwosu EC. Barnevernets linkarbeider prosjekt 2014 - 2016 rapport. 2014. Tilgjengelig fra: https://www.dam.no/prosjekter/barnevernets-linkarbeider/	Ikke en empirisk studie
Osman F, Flacking R, Klingberg AM, Schon UK. Qualitative study showed that a culturally tailored parenting programme improved the confidence and skills of Somali immigrants. <i>Acta paediatrica</i> 2019;108(8):1482-1490.	Ikke linkarbeidere
Osman F. An Evaluation of a Parent Support Program for Somali Parents. 2014. Tilgjengelig fra: https://clinicaltrials.gov/show/NCT02114593	Ikke linkarbeidere (peer support)
Osman F, Salari R, Klingberg-Allvin M, Schon UK, Flacking R. Effects of a culturally tailored parenting support programme in Somali-born parents' mental health and sense of competence in parenting: a randomised controlled trial. <i>BMJ open</i> 2017;7(12):e017600.	Ikke linkarbeidere
Paulsen VT, Berg K. Møter mellom innvandrere og barnevernet: Kunnskapsstatus. 2014.	Ikke linkarbeidere
Pohjola A. Language as a cultural mediator in social work: Supporting Sami culture with services in Sami. <i>Int Soc Work</i> 2016;59(5):640-652.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Prendes-Lintel M, Peterson F. Delivering quality mental health services to immigrants and refugees through an interpreter. <i>Handbook of multicultural assessment: Clinical, psychological, and educational applications</i> . 2008; 220-243	Ikke en empirisk studie
Proba Samfunnsanalyse. Evaluering av forsøk med linkarbeidere integrering gjennom bruk av ressurser fra eget miljø. 2013;8. Tilgjengelig fra: https://www.imdi.no/contentassets/5847c232556c4ac3bd8e6e922fd44006/rapport-2015-evaluering-av-forsok-med-linkarbeidere-integrering-gjennom-bruk-av-ressurser-fra-egget-miljo.pdf	Ikke en empirisk Studie (mangler analyse, og datagrunn for linkarbeid i barnevernet)
Raval H. Being heard and understood in the context of seeking asylum and refuge: Communicating with the help of bilingual co-workers. <i>J Clin Child Adolesc Psychol</i> 2005;10(2):197-216.	Ikke linkarbeidere (bruk av tolk), ikke en empirisk studie
Richer F, Robert E, Boileau-Falardeau M, Gauthier A-LM. Supporting Indigenous families in the Cree territory: lessons	Ikke en empirisk studie

from the A Mashkupimatsit Awash initiative. Can J Public Health 2018;109(5-6):710-716.	
Rotich J. Critical role of lay health cultural brokers in promoting the health of immigrants and refugees: A case study in the United States of America. International Journal of Human Sciences / Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi 2014;11(1):291-302.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Russell MN, White B. Practice with immigrants and refugees: social worker and client perspectives. J Ethn Cult Divers Soc Work 2001;9(3-4):73-92.	Ikke linkarbeidere
Sawrikar P. How effective do families of non- English-speaking background (NESB) and child protection caseworkers in Australia see the use of interpreters? A qualitative study to help inform good practice principles. Child Fam Soc Work 2015;20(4):396-406.	Ikke linkarbeidere (tolk)
Shaw SA. Bridge builders: A qualitative study exploring the experiences of former refugees working as caseworkers in the United States. J Soc Serv Res 2014;40(3):284-296.	Ikke linkarbeidere, Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Smith J, Swartz L, Kilian S, Chiliza B. Mediating words, mediating worlds: Interpreting as hidden care work in a South African psychiatric institution. Transcult Psychiatry 2013;50(4):493-514.	Ikke barn eller familier
Smith S, O'Grady L, Cubillo C, Cavanagh S. Using culturally appropriate approaches to the development of KidsMatter resources to support the social and emotional wellbeing of Aboriginal children. Aust Psychol 2017;52(4):299-305.	Ikke linkarbeidere
Socialstyrelsen. Individ- och familjeomsorg. Lägesrapport 2019. Tilgjengelig fra: https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikkelkatalog/ovrigt/2019-3-19.pdf	Ikke en empirisk studie
Socialstyrelsen. I bemötandet tar framtiden form Roms k inkludering. Ett utbildningsmaterial till stöd för socialtjänsten. 2019. Tilgjengelig fra: https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikkelkatalog/ovrigt/2019-12-6503.pdf	Ikke en empirisk studie
Statskontoret. Utvärdering av brobyggarsatsningen inom strategin för romsk inkludering. 2016:3. Tilgjengelig fra: http://www.statskontoret.se/publicerat/publikationer/2016/utvardering-av-brobyggarsatsningen-inom-strategin-for-romsk-inkludering	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Stewart M, Simich L, Beiser M, Makumbe K, Makwarimba E, Shizha, E. Impacts of a social support intervention for Somali and Sudanese refugees in Canada. Ethnicity and Inequalities in Health and Social Care 2011;4(4):186-199.	Ikke linkarbeidere (peer support)

Svantorp T. Stories from the bridge-building project. Tidsskrift for Psykisk Helsearbeid 2006;3(1):43-56.	Ikke en empirisk studie
Sundhedsstyrelsen. Udenlandske erfaringer med anvendelse af kulturelle mediatorer i sundhedsvæsenet. 2006. Tilgjengelig fra https://www.sst.dk/~me-dia/53448DF4CA8E4A839E23AEE6A1E51FDD.ashx	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Taglieri FM, Colucci A, Barbina D, Fanales-Belasio E, Luzi AM. Communication and cultural interaction in health promotion strategies to migrant populations in Italy: The cross-cultural phone counselling experience. Annali dell'Istituto superiori sanita 2013;49(2):138-42.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Tarricone I, Atti AR, Braca M, Pompei G, Morri M, Poggi F, Melega S, Stivanello E, Tonti L, Nolet M, Berardi D. Migrants referring to the Bologna transcultural psychiatric team: reasons for drop-out. Int J Soc Psychiatry 2011;57(6):627-30.	Ikke barn og familier, ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Ungar M, Manuel S, Mealey S, Thomas G, Campbell C. A study of community guides: lessons for professionals practicing with and in communities. Social work 2004;49(4):550-61.	Ikke linkearbeidere (community guides), ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Van Keer R-L, Fernandez SM, Bilsen J. Intercultural mediators in Belgian hospitals: Demographic and professional characteristics and work experiences. Patient Educ Couns 2020;103(1):165-172.	Ikke barnevern eller tilgrensede tjenester
Wessel P. Kultursensitivt barnevern. En kvalitativ studie av barnevernsarbeideres erfaringer i sitt møte med etniske minoritetsfamilier. 2019. Tilgjengelig fra: https://munin.uit.no/handle/10037/15965	Ikke linkearbeidere (kun tolkarbeid)

Utgitt av Folkehelseinstituttet
November 2020

Postboks 4404 Nydalen
NO-0403 Oslo

Telefon: 21 07 70 00

Rapporten kan lastes ned gratis fra
Folkehelseinstituttets nettsider
www.fhi.no